

emeğin birliği

6 KASIM
1978
500 Krş

23

fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak..!

**İşçi Sınıfının ve
Tüm Emekçi Halkın
Birliğini Sağlayacak Olan
Proletarya Partisinin
Kurulması
Güncel Bir Görevdir!**

Ecevit'in Küçük Kurultay Konuşması ve

Eylül ayında yapılmış olan CHP küçük kurultayında, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, yapmış olduğu konuşmada, «CHP dışındaki sol» hakkındaki görüşlerini açıklarken, kendi kavlince bilimsel sosyalizme çatismaya çalışmış ve bununla birlikte, «CHP dışındaki sol»un oylarının «%1» gibi bir oranda olduğunu ve bunun için CHP dışındaki «sol»a yaklaşmanın CHP için bir kayıp olacağını belirtmiş ve de tüm CHP'lilerin, CHP dışındaki solla bütün ilişkilerini kesmelerini istemiştir. Ecevit'in bu konuşması, bugüne kadar CHP kuyrukçuluğu ypan, TKP ve TSİP gibi oportünistleri epeyce telaşlandırmıştır. Bu telaşla oportünistler kendi yayın organlarında Ecevit'in bu konuşmasına tepki göstererek, yine Ecevit'e nasihat babalığı yapıp; birtakım serzenişlerde bulunarak yüzlerinin karasını Türkiye işçi sınıfından gizlemeye çalışmışlardır. Örneğin, ÜRÜN dergisi, «Ecevit'in Küçük Kurultaydaki Konuşması Üzerine» başlığı altında, 52. sayısının 64. sayfasında Ecevit'in Küçük Kurultaydaki konuşmasıyla ilgili yazıyı şu tümcelerle bitirmiştir:

«Son olarak bir noktayı hatırlatmak isteriz. Seçim konuşmalarında Ecevit sık sık, «bizim solculuğumuzun sınırını halk çizer», «biz, halk ne kadar sola gidin derse o kadar sola gideceğiz» derdi. Ama ancak, emperyalist güçlerin, IMF'lerin, NATO'ların, işbirlikçi teknelci burjuvazinin, bıraktığı kadar «sol»a gidebildi. Yine de tüm iyi niyetimizle, «şimdilik» diye eklemek isteriz.»

TSİP ise, İLKE dergisinde aynı konuyla ilgili yapmış olduğu eleştirisinde, Ecevit'e şöyle bir akıl babalığı yapar:

«Oysa %57'nin oylarından bir kısmını kazanmak için, CHP'nin de bu güçbirliğinden alacağı güçle, cesaretle faşizmin üstüne yürümesi, toplumun ve devletin demokratikleşme sürecini hızlandırması, karanlıklardaki kitlelerin önüne demokratik görüşlerle çıkması gereklidir. Bunun da ötesinde, CHP'nin bu seçmen kitlesinden oy alabilmesi için, emekçi halk lehine olumlu kararlar alması şarttır. Söz konusu seçmen kitlesi ancak bu şekilde karanlıklardan çıkmaya, kendi koşullarının ve çıkarlarının gerici saflarda değil, demokrasi güçleri arasında olduğunu kavramaya başlarlar.» (sayı 58, sayfa 97-98)

Yukardaki alıntılardan görüldüğü gibi, TKP ile TSİP, Ecevit'in CHP dışındaki «sol»u yani, sosyalistleri silmek ve bir kenara atmak için uygulamak istediği taktik siyasete karşı hâlâ CHP'ye nasihat babalığı yaparak onun kuyruğunda sürüklenmeye çalışmaktadırlar.

Tarihin her çağında burjuvazinin sosyalist geçinen küçük burjuva oportünistlerinden daha açık ve dürüst olduğu açıkça görülmüştür. Çünkü, sosyalist geçinen küçük burjuva oportünistleri Marksizmi sulandırıp, işçi sınıfını aldatarak, burjuvazinin kuyruğuna sinsice takmaya çalışırken, burjuvazi Marksizme ve işçi sınıfına düşman olduğunu açık açık söylemiştir. Bunun için işçi sınıfı, tarihin her döneminde burjuvazi hakkında kesin bir yargıya sahip olmuştur, fakat sosyalist geçinen küçük burjuva oportünizmi karşısında uzun süre bocalayarak kafa karışıklığına uğramıştır.

CHP Küçük Kurultayında Ecevit, işçi sınıfı bilmi ve sosyalizm düşmanlığını açık açık pervasızca ortaya koymuşken, TKP ile TSİP Ecevit'in bu açık yüzünü işçi sınıfından gizlemek için güya Ecevit'i eleştiriyorlarmış gibi, adice bir tavır içine girerek, hâlâ işçi sınıfının CHP'nin kuyruğuna takılmaya devam etmesini sağlamaya çalışmışlardır. Bunun için de ÜRÜN «yine de tüm iyi niyetimizle «şimdilik» diye eklemek isteriz»

diyerek, «iyi niyet»ini belirterek, işçi sınıfını CHP'nin peşinde sürüklenerek uyutmaya çalışırken İLKE «bunun da ötesinde, CHP'nin bu seçmen kitlesinden oy alabilmesi için emekçi halk lehine olumlu kararlar alması şarttır» demekle, burjuva kuyrukçuluklarını bütün açıklığıyla sergilemektedirler.

Mesele o kadar açık ki, Ecevit bu son küçük kurultaydaki konuşmasıyla; sosyalistlerle hesaplaşmayı gündeme getirmiştir ve bunu da en açık lisanla izah etmeye çalışmıştır. Bunun karşısında kendisine «sosyalist» diyen herkesin ortaya bir siyaset koyması gerekirken, kendisini işçi sınıfı partisi ilan eden TKP ve TSİP değil, siyaset koymak; ancak manasız bir reaksiyon göstermişlerdir. Kuşkusuz, kendisi tutarlı bir siyaset haline gelmemiş olan birtakım örgütler, siyaset koyamazlar, bu doğru. TKP'yle TSİP'in bir siyaset koyamayarak sadece bir reaksiyon göstermelerinin temel nedeni de budur. Ama, insanda biraz da haysiyet olmalı. Ecevit bu tip burjuva kuyrukçularının CHP'den uzak durmasını bağıra bağıra isterken, bunların hâlâ bütün güçleriyle CHP kuyruğuna yapışmaları, siyasetsizliğin de ötesinde adi bir yüzsüzlüktür.

Bunlar ve bunlar gibi düşünen daha bir sürü burjuva kuyrukçuları Ecevit'in kendilerinin dışındaki «sol»un oylarının Türkiye'deki oy sayısının «%1»'ini teşkil ettiği iddiasına kızarak tepki gösterip, bu oy oranlarının daha çok olduğuna Ecevit'i inandırmaya çalışmaktadırlar. Ve Ecevit'in bugünkü devrimci potansiyeli CHP'ye mal etmesine tahammülsüzlük gösteriyorlar. Peki, seçimlerde nerdeydiniz? «Oyları bölmeyin!» diye devrimci adaylara karşı çıktığınız zaman, bu günleri düşünmüyor muydunuz? DİSK'in yönetimini seçim döneminde elinde tutmuş olan TKP yanlıları, bütün DİSK üyelerinin oylarını CHP'ye verme kararını aldıkları zaman, Ecevit'in daha sonra kendilerini böyle tepeceğini düşünmüyorlar mıydı? Emeğin Birliği Antep ve Adıyaman'da bağımsız adaylar gösterdiği zaman, seçimlerde bütün TKP, TSİP savunucuları bu sosyalist adaylara değil, CHP'ye oy vermek için, kendi yandaşlarını ikna etmeye ve etkilemeye çalışıyorlardı. Ama bugün Ecevit, «%42»lik oyun, CHP'ye ait olduğunu, CHP dışındaki «sol»un bu miktar içinde bulunmadığını, sola değil, sağa daha fazla yanaşsalar, «%50»nin üstünde oy alabileceklerini söylediği zaman, bizim oportünistler naralar atıp, hoplayıp zıplayarak, çığırkanlık edip, «%42»lik oyların içerisinde hiç olmazsa kendi yandaşlarının oyunun da olduğunu Ecevit'e inandırarak, CHP kuyrukçuluklarını devam ettirmek için yırtıyorlar.

Emeğin Birliği 1977 seçimlerinde bağımsız aday gösterirken, bu siyasetine yapılan saldırılara karşı, CHP ve seçimler konusundaki düşüncesini şöyle belirtmişti:

«Nasıl ki işçi sınıfı burjuvazinin her çeşidinden bağlarını kopartıp ve burjuvazinin her cinsinden arınarak bir işçi sınıfı partisi oluşturmadan ciddi bir mücadele yürütemezse; küçük burjuvazinin de, büyük burjuvazinin güdümünden önemli ölçüde (tamamen çıkması sınıfsal yapısından dolayı mümkün değildir) çıkmadan ve en azından çeşitli siyasi partiler ve kuruluşlar altında toparlanmadan proletarya ile «anti-faşist halk cephesini» oluşturması da mümkün değildir. Bu gün CHP'nin yönetimi, tamamen, CHP içindeki işbirlikçi teknelci burjuvazinin elindedir. Buna rağmen, Türkiye'deki küçük burjuvazinin önemli ve belirleyici bir kesimi de, CHP içinde yer almaktadır. Mevcut durumda CHP işçi sınıfının

öncülüğünde oluşacak olan bir «anti-faşist halk cephesi»ne sonuna kadar karşıdır ve bu yapısı böyle devam ettiği müddetçe de karşı olmaya devam edecektir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin bu tavrı: CHP içinde kümelenmiş olan, fakat özünde bir «anti-faşist halk cephesi» içinde yer alabilecek olan küçük burjuvaları da etkilemekte ve onları böylesi bir cepheye katılmaktan alıkoymaktadır. Artık oportünizmle gözleri körelmiş bazı siyasi körlerin dışında herkes görmektedir ki; CHP'yle birlikte bir «anti-faşist halk cephesi» kurmak mümkün değildir. Mümkün olmadığı gibi, böylesi bir cephenin önünde duran en büyük engel CHP olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Bu ve bunlara benzer sayamadığımız daha birçok nedenlerden dolayı (daha önceleri 5 Haziran genel seçimler döneminde yazdığımız ve pratikte uygulamaya çalıştığımız gibi) bu mahalli seçimlerde CHP parti olarak desteklenmemelidir. Fakat, CHP içindeki ve CHP yönetiminin tavır takındığı demokrat unsurlar desteklenerek, CHP içinde çıkmış olan mevcut çelişki, proletaryanın bağımsız politikası lehinde doğru bir şekilde değerlendirilmelidir. Türkiye'de faşizme karşı mücadeleyi ve faşizmin «geriletmesini» CHP'nin kendisinden görmek, eğer bilinçli bir burjuva kuyrukçuluğu değilse, saf bir politikacılık olur. Faşizme karşı en tutarlı mücadele bir işçi sınıfı partisi etrafında tüm küçük burjuva ve demokrasiden yana unsurların birleşmesiyle yürütülebilir. Böylesi bir politikayla faşizm karşısında demokrasiden yana geniş bir demokratik güç oluşturulabilir. Yoksa CHP hiç bir zaman için tutarlı bir anti-faşist politika güdememez. Ve faşizm karşısında tutarlı bir demokrasisi gücü olamaz ve de bazı kafaların zannettiği gibi, faşizmi «geriletemez». Böylesi bir politikayı proletaryaya salık vermek; proletaryayı olamayacak şeyler için boşuna bekletmek, proletaryaya zaman kaybettirerek, faşizmin eline kalmasını sağlamaktan başka bir şeye yaramaz.» (Emeğin Birliği, Aralık 1977, sayı 12, sayfa 10)

Emeğin Birliği ara seçimlerde CHP ve anti-faşist halk cephesini oluşturacak güçler hakkında görüşlerini bu şekilde açıklarken, 1977 genel seçimler hakkında da şöyle demiştir.

«Bu dediklerimizi herkesin anlayacağı bir benzetme ile özetleyecek olursak: işçi sınıfı, yoksul köylü ve diğer emekçiler, önce kendileri bir yumruk oluşturmalı ve daha sonra bu yumruğu CHP'nin yumruğunun yanına götürmeli ve «arkadaş varsa birlikte inelim faşizmin beynine» demeli. Yoksa, işçi sınıfı, yoksul köylü ve diğer emekçilerin kendileri bir yumruk oluşturmadan gidip, CHP'nin yumruğunun ardına sığınarlarsa; bunun, telafisi mümkün olmayan acısını çekeceklerdir. Çünkü şu unutulmamalıdır ki: ilerde, CHP'nin yumruğu işçi sınıfının ve diğer emekçilerin karşısında daha sert, faşizm karşısında daha yumuşak duracaktır. O taktirde CHP'nin yumruğu, faşizmin karşısında kolayca geriye çekilecektir. Ve faşizm o zaman kendi yumruğu değilse CHP'nin yumruğu altına sığınan; işçi sınıfı ve diğer emekçilerin beynine, NİHAT ERİM balyozu gibi inecektir.» (Emeğin Birliği, Haziran 1977, sayı: 7 sayfa: 11)

Emeğin Birliği başından beri CHP'nin sosyal ve sınıfsal yapısının ne olduğunu doğru bir şekilde saptamış ve işçi sınıfının siyasetinin tüm burjuvaziye karşı olduğu gibi, CHP'nin de karşısında bağımsız bir güç yani bağımsız bir siyaset haline getirilip, yukarıdaki alıntıdan izah edilen tabirle «bir yumruk» şeklinde CHP'nin gü-

Proletaryanın Bağımsız Sınıf Siyaseti

cünün yanına konarak, öylece bir güçbirliği tek-
lifinin yapılması gerektiğini savunmuştur.

Emeğin Birliği, CHP konusundaki tesbit ve tahlillerini ta işin başından beri doğru bir şekilde yaptığı için, bugün Ecevit'in küçük kurultaydaki tavrına ve konuşmasına hayretle bakarak yadırgamamıştır. Ecevit, bir burjuva politikacısıdır. Ecevit'in işçi sınıfı düşmanlığı yapması, sınıfsal yapısı gereği tabii hakkıdır. Bunun için biz kalkıp bu yazımızda TSİP ve «TKP»nin yaptığı gibi Ecevit'le bilimsel sosyalizm tartışmalarına veya ona bilimsel sosyalizmi öğretmeye kalkmaya-
cağız. Aynı zamanda Ecevit'in nasıl bir politika güderek Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin oyunu daha çok alabileceğini de Ecevit'e salık vermeyeceğiz. Ancak, oportünist baylara, Ecevit'e akıldanelik yapmaktan vaz geçmelerini, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin; tüm sosyalist ve demokrat güçlerin birleştirilerek, bunları Ecevit ve onun gibi burjuva politikacıların karşısına çıkarılmalarının gerekliliğini ve artık gözlerini açmalarını salık vereceğiz. Ecevit'in sosyalistlerin oylarını küçümsemekte haklı olduğunu belirtmek gerekir. Belirtmek gerekir çünkü; sosyalist geçişenler bu güne kadar ayrı ayrı örgütler şeklinde de olsa CHP'nin ve diğer burjuvazinin karşısında siyasi bir güç olarak kendilerini göstermemişlerdir. Hem kendilerine sosyalist deyip, hem de CHP'nin kuyruğuna takılarak kendi yandaşlarını bütün seçimlerde CHP'yi desteklemek için seferber etmişlerdir. Ecevit'te bu fırsattan yararlanmasını bilmiş, hem işçi sınıfı ve emekçilerin oylarını toparlamış ve hem de bu oyların sosyalistlere değil, kendilerine ait olduğunu her fırsatta açıklamaya çalışmıştır. Ve bununla da Türkiye'deki sosyalistlerin gücünü küçümsemiş ve kitlelere de küçümsetmeye çalışmıştır. Bu bir burjuva siyasetidir. Böyle bir siyaseti yapmakla burjuvazi kendi içinde tutarlıdır. Burda tekrar tekrar işaret edilmesi gereken bir tutarsızlık varsa, o da: kendisine sosyalist deyip, burjuvazinin kuyruğuna takılan oportünistlerin tutarsızlığıdır. Ve hatta öyle bir tutarsızlıktır ki, Ecevit, her fırsatta kuyruğuna yapışmış olan bu keneleri düşürmek için bin bir çaba sarfederken, bu hayasız oportünistler hâlâ bütün güçlerini burjuvazinin kuyruğunda kalmaya sarfetmektedirler.

TÜRKİYE'DE BURJUVA SİYASETLER DAHA DA SAĞA KAYMAK ZORUNDADIR

Kalkınmış, kapitalist ülkelerde ne sosyal demokrasi bu kadar sosyalistlerden kaçır ve ne de oradaki oportünistler bizimkiler kadar yüz-süzdür. Çünkü, o ülkelerde kapitalizm son derece gelişkindir ve sosyal demokrasi de kapitalizmin bu gelişmişliğinden yararlanarak, siyasi gericiliği iktisadi cebre dayanarak kolaylıkla yürütebilmektedir. Bunun için işçi sınıfı içersinde de güçlü bir aristokrasi yaratıp, kendi aralarında belli ölçüde bir uyum sağlamaktadırlar.

Ama Türkiye'de durum böyle değildir. Ne CHP sosyal demokrat bir partidir, ne de Türkiye'nin çarpık kapitalist ekonomisi işçi sınıfı içinde güçlü bir aristokrat tabaka yaratıp, burjuvaziyle sınıf işbirliğini gerçekleştirebilecek düzeydedir. Bilinebileceği gibi, sosyal demokrasi, Marksizm'den kopmadır. Bunun için, sosyal demokrasinin tabanı, yozlaşmış ve sulandırılmış bir şekilde de olsa, belli ölçüde Marksist, kültür almıştır. Ve hiç olmazsa, işçi sınıfının ekonomik ve demokratik haklarının ne olduğunu bilmekte ve belli ölçüde de savunmaktadırlar. CHP bir sosyal demokrat parti olmadığı ve Marksizmle

hiç bir zaman tanışmadığı için, hem CHP'nin üst yönetiminde bulunanlar, hem de CHP'nin tabanı tam bir kafa karışıklığı içinde ve hiç bir ilkesi olmayan bir kitleye sahiptir. Bunun için CHP siyasi arenada tutarsız bir şekilde sürekli bir yalpalama gösterir ve aynı yalpalamayı kendi tabanında da yaratır. Çünkü, CHP'nin üst yönetiminde olduğu gibi tabanı da bilimsellikle hiç bir zaman için tanışmamıştır. Başka bir deyimle tanıştırılmamıştır. Böyle kararsız ve bulanık bir siyasetin siyasi arena içinde ne zaman ne ölçüde sağa, ne ölçüde sola kayabileceği kesinlikle saptanamaz. Türkiye'deki ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmeler CHP'yi dengesiz bir şekilde fakat, çoğunlukla sağa doğru sürükler. Ve sağa yavaşmayı CHP pervasız bir şekilde yapar. Çünkü, CHP'nin sosyal-demokrat bir ilkesi yoktur ve olamaz. Bunun için Ecevit, her kurultay toplantısında veya başka toplantılarda bazen solda gözükererek, bazen sağda gözükererek büyük bir dengesizlik içinde ağızına her geleni rahatlıkla söylemektedir. Ve Ecevit'e karşı parti içinde herhangi bir tepki de böylesi durumlarda gelmez. Gelmez çünkü, CHP'nin hiç olmazsa yönetici kesimi tarafından benimsenmiş ve anlaşılabilir bir siyaseti yoktur. Onun için Ecevit, bütün konuşmalarında son derece rahattır. O günün olaylarının etkilediği yönde bir konuşmayı rahatlıkla ve pervasızca yapabilir, parti içinde hiç kimse kendisine herhangi bir hesap soramaz. Bunun gibi, CHP üyesi veya CHP'den milletvekili seçilmiş birisi başka bir yerde ve başka bir olay karşısında Ecevit'in konuştuklarına daha zıt olan şeyleri konuşabilir. Bu kişi de parti tarafından parti ilkelerine dayalı bir şekilde eleştirilemez. Ancak Ecevit onu kişi olarak kişisel görüşlerine dayanarak eleştirebilir ve bu güne kadar hep böyle olmuştur. Ve böyle olmak zorundadır da. Çünkü partinin bir genel ve temel bir siyaseti yoktur. Herkesi bağlayacak, (biçimi ve rengi ne olursa olsun) bir kuramı yoktur. Partinin kuramı da siyaseti de Ecevit'tir. Kuşkusuz bu son derece ilkel bir siyaset metodudur. Ve bunun için de Ecevit, «demokratik sol» diye ne üdüğü belirsiz, hiç bir bilimsel anlamı olmayan bir kuram türetmeye çalışmaktadır, bunu da CHP'nin son küçük kurultayında görüldüğü gibi, başını bir yastığa koyarak doğru dürüst bir şekilde izah edememekte ve kimseye kabul ettirememektedir.

Ecevit bu hiç bir mana teşkil etmeyen «demokratik sol» kuramını kimseye kabul ettiremediği için can acısıyla bir yandan bilme ve bilimsel sosyalizme çatmakta, bir yandan da CHP'lileri bu kuramı yaygınlaştırmadığı için ağır bir şekilde eleştirmektedir. Bu durum Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısından ve CHP'nin kuramsızlığından doğmaktadır. Ve bu böyle devam ettikçe de CHP bu yalpalamalardan kendisini kurtaramaz.

İşbirlikçi teknelci kapitalizm, Türkiye'de siyasi gericiliği uğun bir müddet uygulayamaz. Bunun için de sürekli burjuva partilerini sola değil, sağa doğru kaydırmak zorundadır. Mesela, Adalet Partisi, 1973-74'lere kadar milliyetçiliği ağızına bile almazken, bu gün katı bir milliyetçi kesilmiş ve MHP'yi zorlayarak sifıra doğru çıkarmaya çalışmaktadır. Yani MHP'ye kaymak değil; AP'yi bir MHP yapmak değil; fakat siyaset olarak MHP'nin klasik faşizm yönünü ayıklayarak, devlet eliyle uygulanacak faşizme dönüştürüp, AP'yi bu siyaseti uygulayacak bir parti haline getirmeye çalışmaktadır. Emperyalizm ve işbirlikçi teknelci sermaye, ekonomik güçsüzlü-

ğünden dolayı, siyasi gericiliği bile uzun bir süre uygulama alanında bırakmayı göze alamadığı için, burjuva partilerini sürekli sağa doğru kaydırmakta ve bu partileri devlet eliyle uygulanacak faşizmin veya örgütlü parlamenter faşizmin siyasetleri ve kitle temeli haline getirmeye çalışmaktadır. İşbirlikçi teknelci sermayenin bu siyaseti yalnız AP üzerinde değil, aynı şekilde CHP üzerinde de uygulanmaktadır. AP sağa kaydıkça CHP'yi de AP'nin eski yerine çekmeye ve AP'nin 1974 önceleri siyasetini uygulamaya çalışmaktadır. Ve bu gün siyasetle uğraşan herkes kolayca görmektedir ki, AP daha sağa, CHP'de AP'nin eski yerine doğru çekilmektedir. Bu durum CHP'nin kaçınılmaz bir sonu ve onun alın yazısıdır. Çünkü CHP bir burjuva partisidir. Sermayeyi korumak ve yaşatmakla mükelleftir. Bunun için kitlelerin, halkın ve tüm emekçilerin çekmek istediği yere değil, emperyalist ve işbirlikçi teknelci sermayenin salık verdiği ve çekmek istediği yöne doğru gitmek zorundadır. CHP'nin solda kalmasını Türkiye'de hiç bir güç sağlayamaz. Sosyalizm adına bunu düşünenler, kendilerini ve etkiledikleri işçi sınıfı ve diğer emekçileri aldatmaktan öteye bir şey yapamazlar. Türkiye'de ekonomik kriz yükseldikçe, sosyal bunalımlar geliştikçe, CHP mutlaka sağa doğru kayacaktır, gericileşecektir, anti-demokratik tedbirleri uygulayacaktır ve sağdaki partilerle ilişki kurmak için büyük bir çaba içine girecektir. Bunun böyle olduğunu oportünizmle gözleri körelmiş siyasi körlerden başka bu gün herkes görmektedir. Ecevit, sola bütün gücüyle saldırırken ve her fırsatta, sosyalizmi ve sosyalistleri bütün hıncıyla kötülelemeye çalışırken, AP'ye sürekli birlik yapma çağrısında bulunmaktadır. Hem de AP Genel Başkanı Süleyman Demirel tarafından defalarca terslendiği halde.

Türkiye siyaset alanında öyle bir manzara doğmuştur ki, burjuva kuyrukçuluğu yapan oportünistler CHP'nin kuyruğuna takılmaya çalışırken, Ecevit tarafından sürekli terslenmekte ve Ecevit tarafından geri itilmekte, CHP ve Ecevit AP'ye yapışmaya çalışırken de Ecevit sürekli bir şekilde Demirel tarafından terslenmekte ve geri itilmektedir. İlk bakışta bu bir trejedi gibi gözükür, fakat işçi sınıfının bağımsız siyasetini özümlemiş ve bunu güden her kişi tarafından bu ancak bir siyasi komedi olarak değerlendirilir.

BURJUVAZİNİN CEPHESİ KARŞISINDA ANTI-FAŞİST HALK CEPHESİ

Daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi, Türkiye'de işçi sınıfı, küçük-burjuvazi ve tüm namuslu demokrat unsurlar artık burjuvazinin her türüyle ve oportünizmle bir yol ayrımına gelmiştir. Siyasal ve sosyal olaylar öylesine objektifleşmiştir ki; kafası bulanık olmayan herkesin kendi yolunu bulabilecek ve kime karşı nasıl bir siyaset güdeceğini kolaylıkla saptayacak bir durum doğmuştur. Bu objektif durum: bir yandan Ecevit'in yaratmış olduğu «umut» imajını yıkarken, diğer yandan bu «umut» imajına sarılmış olan oportünistlerin de yüzünün herkes tarafından görülebilmesini sağlamıştır. Ekonomik ve sosyal gelişmeler giderek bu durumu daha da somut hale getirecektir. CHP açık açık sağa kayacak, AP'yle bir ittifak kurmak için kendi koşullarını AP'ye kabul ettirmek değil, AP'nin koşullarını kabul ederek AP'ye yaklaşmak zorunda kalacaktır. Moment noktasına gelmiş o-

(Devamı 13. Sayfada)

BİRLİK ÜZERİNE TARTIŞMA SOMUT OLMALIDIR

Diyalektik kanuna göre, her şey kendi zıddını beraberinde taşır. Bunun için, 1971'lerden buyana dağımlık içinde olan Türkiye işçi sınıfı hareketi, bu gün artık bir birliğe gebe olmuştur. Koşullar ne olursa olsun, Türkiye emekçileri genellikle, devrimci hareketin birliğinden yana ve bunun sağlanması için bir çaba içindedir. Kuşkusuz, faşizmin baskılarının sosyal olayların gelişiminin bu istem üzerinde etkinliği vardır. Fakat, bilimsel olarak, Türkiye işçi sınıfı hareketinin bu gün birliğe gebe olması herşeyden önce bir diyalektik zorunluluktur.

Bu diyalektik zorunluluk, bu gün, bu birliğe istekli olanları da, olmayanları da zorlamış durumdadır. Bunun için herkes, birlikten bahsetmekte, birlik üzerine sık sık yazılar yazmakta ve çağrılar yapmaktadır. Kuşkusuz, bunların bir çoğu birliğe inandığından veya birliğin zorunluluğunu kavradığından değil, birlik çağrısıyla hâlâ çevresine toplamış olduğu, bir takım bilinçsiz unsurları kaybetmeme çabasıyla böylesi birlik çağrılarında bulunmaktadır. Fakat, iş somut olarak bir birliğin oluşturulmasına ve birlikte mücadele etmeye gelince, iş olsun diye birlik çağrısında bulunan fraksiyonların yüzü açığa çıkmaktadır. Ve kırk dereden kırk su getirerek, birlikten kaçmanın yollarını aramaktadırlar. Örneğin bir KURTULUŞ bu tip fraksiyonların en bariz örneğidir.

Bilinebileceği gibi, VATAN PARTİSİ, EMEĞİN BİRLİĞİ, KİTLE, KURTULUŞ hiç olmazsa Toplumsal Anlaşmaya ve bazı anti-demokratik baskılara karşı birlikte mücadele etmek üzere bir birlik oluşturmaya karar vermişlerdi. KURTULUŞ ile KİTLE daha sonra bu birlikten çekilmişlerdi. KURTULUŞ, çekilmeden önce çok ilginç gerekçeler getirmişti. Bu gerekçelerden kendilerince en tutarlısı, EMEĞİN BİRLİĞİNİN «istismarcı» oluşu gerekçesiydi.

KURTULUŞ, «istismar»ın ne anlamda olduğu, EMEĞİN BİRLİĞİNİ «istismarcı»lıkla suçlamakla neyi kastettiğini açıkça söylememekle birlikte, E. BİRLİĞİNİN 1977 1 MAYIS'ında TEP ve KURTULUŞ'la yapmış olduğu güçbirliğinin bütün gerekçelerini açıklayarak, bu güçbirliğinden ayrılmasını ve bu ayrılıkla birlikte KURTULUŞ'un E. Birliği lehine taban kaybettiğini imalı bir şekilde belirterek, «istismarcı» diye suçlamaktadır.

Herşey'den önce E. BİRLİĞİ herhangi bir fraksiyonun tabanını çekmeye bu güne kadar özel bir önem vermemiştir, ve böylesi bir çalışma içersine girmemiştir. Çünkü E. Birliğinin düşüncesi taban kaybetmek veya kazanmak değildir. E. BİRLİĞİNİN esas amacı Türkiye devrimci hareketinin birliğini sağlamaktır. Bunun için E. BİRLİĞİ'ne taban kaybetmekten korkar, ne de başka bir fraksiyonun tabanını kazanmak için özel bir çaba gösterir; ve E. BİRLİĞİNİN tabanını kaydıran bir fraksiyon çıkarsa, ona ne gücenir, ne de eleştirir, tam tersine buna memnun olur. Kimin ve hangi fraksiyonun tabanı olursa, olsun, E. BİRLİĞİNE göre hepsi devrimcidir. Hiç bir fraksiyonun tabanı kendi tarlasındaki bostanlar değil, devrimci harekete şu veya bu şekilde hizmet etmek isteyen devrimci unsurlardır. Bunun için, Türkiye'de devrimci unsurları, şu

veya bu fraksiyonun tabanı olmaktan çıkıp, bir örgüt çatısı altında toparlayabilen her ideolojik düşünce ve örgüte E. Birliğinin saygısı vardır. Eğer bu «istismarcı»ğı KURTULUŞ, E. BİRLİĞİNİN tabanına yapsaydı, hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki, E. BİRLİĞİ KURTULUŞ'a düşman kesilme değil, ona saygı duyardı. Saygı duyardı çünkü, E. BİRLİĞİNİN amacı bir fraksiyon olarak, bir takım siyasi simsarlıklar yaparak, bir tekke kurup, onun başını bekleyip, müritlerimi başkası kapmasın diye sağa sola sataşmak değil; Türkiye'de devrim yapmaktır. Bunun içinde E. BİRLİĞİ tabanını bir bostan bekçisi gibi bekleyip, bostanları hırsızlara kaptırmamak için bir çaba içine girmenin yerine, tabanını devrimci güç olarak görüp, kendi ideolojik düşüncelerine güvenerek, bütün devrimcilerin, hangi fraksiyon ve düşünce sahibinin tabanı olursa olsun onlarla birleşmesi ve devrimci hareketi güçlendirmesi için çalışır. Fakat, KURTULUŞ'un böylesi bir derdi yoktur. Onun derdi bostan bekler gibi, kendi tabanını devrimci görerek değil, bostan gibi görerek beklemek ve «hırsızlara» kaptırmamaktır. Bunun için'de kendi tabanı başka bir örgütün tabanıyla birleşmeye gidince, ateş püskürmekte ve birliği bozmak için kırk dereden kırk su getirerek, bostan bekçiliğini devam ettirmektedir. KURTULUŞ'un bu tavrı, devrimci hareketin birliğini zedeleyip, bozduğu gibi, kendi tabanına da başkaları tarafından kapılıp, kaçırılacak birer bostan zannederek, en azından onların devrimciliğine saygısızlık etmektedir.

KURTULUŞ yazılarında herkesten fazla birlikten bahseder, ve ideolojik mücadelenin önemini herkesten fazla savunur. Fakat, bunların ne anlama geldiğini bir türlü anlayamaz. İdeolojik mücadele içersine girip, bu mücadele sonucu birliği sağlamanın anlamı; tüm devrimci güçleri her fraksiyonun dünya görüşünden haberdar edip, her fraksiyonun kendi ideolojik düşüncelerini kitlelerin içine yayıp, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin bu ideolojik düşünceler içersinde bir tanesinin doğruluğunu kavrayıp, onun etrafında bir birlik sağlamaya gitmeleridir. İdeolojik mücadele ve birliğin anlamı bu olduğu halde, yani, devrimci güçlerin bir ideolojik düşünce etrafında bilinçli bir şekilde birleşmeleri olduğu halde ve KURTULUŞ'da bunu savunduğu halde, bu gerçekleşince de küplere binerek, kendi tekkesini korumak için bunu bir «istismarcı»lık olarak niteleyip, oluşmakta olan birliği bozmak için elinden geleni yapmaktadır.

KURTULUŞ ve onun gibi düşünen tüm fraksiyonların şunu bilmesi gerekir: E. BİRLİĞİ «istismarcı» değildir. Yani, her hangi bir fraksiyonla önce birliğe gidip, ondan sonra da onun tabanını koparmaya çalışan, bir düşünceye sahip değildir. Böylesi bir şeye hiç bir zaman için tavassut etmemiştir ve etmezde. Fakat şurası da çok iyi bilinmelidir ki, E. BİRLİĞİ, işçi sınıfı ve emekçilerin birliğini sağlamanın önünde duran tüm engelleri parçalamaya azimlidir ve bunu yapacaktır. Daha açık konuşacak olursak, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin birliğinin sağlanmasında E. Birliği hiç bir fraksiyonun tabanını bostan olarak görmemektedir. Ve bunları hiç kimsenin babasının malı olarak kabul etmemektedir. Bütün fraksiyonların ta-

banında devrimci unsurlar mutlaka vardır; bunlar devrimcidir, ve bunların birleştirilmesi için E. Birliği bütün gücüyle çalışacaktır. KURTULUŞ ve onun gibileri ne kadar hoplasa, zıplasa, ve E. BİRLİĞİNE beylik küfürler etse; E. Birliğini bu azimli mücadelesinden geri durduramaz; çünkü E. BİRLİĞİ ne kendi tabanını, ne de başka fraksiyonların tabanını, kimsenin babasının malı olarak görmeyip, onları Türkiye devrimci hareketinin temel güçleri olarak gördüğü için, ne edip, edip, bu güçlerin birliğini sağlayacaktır. Eğer bunun adı «istismarcı» lıksa, hiç kimsenin şüphesi olmasın ki, E. BİRLİĞİ bu istismarcılığı sonuna kadar yapmaya devam edecektir. İşçi sınıfı ve tüm emekçilerin birliğine katılmayan ve her fırsatta bu birliği bozmaya çalışan her fraksiyonun tabanındaki işçi ve emekçileri, E. BİRLİĞİ hiç kimsenin babasının malı olarak görmeyip, onları birer devrimci olarak görüp, anti-faşist güçbirliği içine sokmaya bütün gücüyle çalışacaktır. Böylesi bir tavır KURTULUŞ ve onun gibi düşünenler tarafından «istismarcı»lık olarak, «hırsızlık» olarak ta kabul edilse, E. Birliğine göre, bu yapılması gereken tastamam Marksist-Leninist bir görevdir. Ve devrimci mücadele zorunlu olarak bunu gerektirmektedir.

Bütün bunlara rağmen, bu güçbirliğine katılmış olan, hiç bir fraksiyonun bir tek kişisini, E. BİRLİĞİ; «ben Emegın Birlikçisiyim» dedirtmeye en ufak bir çaba göstermeyecektir. Ve E. BİRLİĞİ ile güçbirliği yapan ve bu gün bu birlik içinde olan örgüt ve fraksiyonlar bu birliği bozmadıkları ve bozmak istemedikleri müddetçe, E. BİRLİĞİNİN böyle bir tavrını ne zaman görürlerse, o zaman E. BİRLİĞİNİ «istismarcı»lıkla suçlamaya hakları vardır ve E. BİRLİĞİ bu durumda gerçekten kendisini suçlu görür. Fakat, şunu da belirtelim ki, bu birlikte esas amacımız, siyasi birliği sağlamaktır. Yani, siyasetleri birleştirmektir. Bunun için, E. Birliğinin ideolojik düşüncelerini bizimle birlik içinde olan herhangi bir fraksiyonun militanları tarafından savunulması ve benimsenmesi, hiç kuşkusuz, E. Birliği tarafından yadırganacak veya, «istismar» olarak kabul edilecek bir şey değildir ve olamazda. Aynen bunun gibi, E. Birliği tabanının bizimle birlik içinde olan herhangi bir fraksiyonun ideolojik düşüncelerini benimsemeleri ve o düşünce ışığında siyasi bir birlik oluşturmayı kabul etmeleri yine E. Birliği tarafından yadırganmayacak; bütün ideolojik ve siyasi tartışmalar sonucu eğer o düşünce doğruysa E. Birliği de onu benimseyecektir. Tabir verindeyse, oluşturulmaya çalışılan bu birlikler içersinde E. BİRLİĞİ, ya özümmlenecektir, ya da özümmlenecektir. Yani her halükarda, bu güçbirliği içersinde bir siyasi birlik doğacaktır. Bunu E. Birliği veya bu birlik içersine giren diğer siyasetler istese de bu olacaktır, istemese de olacaktır. Bütün birlikte mücadele ve bu mücadele süreci içersinde ideolojik tartışmalar, fikir alışverişleri hiç durmaksızın devam edecektir. Bu tartışmalar içinde; bir proletaryanın siyasi gücü, yani partisi, bir de bu partinin ittifak yaptığı küçük burjuva demokratik güçler doğacaktır. Türkiye'de siyasi birliğin oluşturulması için, bazı fraksiyonların taban kaybetme kaygısıyla kaçak bir güreş içine girmek de-

gil, rahat ve açık bir kucaklaşma içine girmek zorunludur. Yani tabanı «sen kaptın, ben kaptım», veya «sen kapacaksın, ben kapacağım» (!) kaygısıyla birlik çağrısında bulunmak veya böylesi bir birlik içine girmek değil, hangi fraksiyonun düşüncesi doğruysa ve daha geniş bir taban tarafından kabul ediliyor ise, ve pratik mücadelede bu ideolojik görüş ve bu siyaseti benimseyen güçler hareketi peşinden sürüklüyor ise o siyasi görüşün etrafında bir birliğin yani siyasi birliğin oluşmasının amaçlanması gerekir.

Bütün bu nedenlerden dolayı, Türkiye'de bir birlik çağrısında bulunurken, taban kazanma veya kaybetme gibi saçma düşüncelerin bir tarafa atılarak, hem güçbirliği, hemde siyasi birliğin oluşturulması için bir çaba içine girilmelidir. Birlik kurmalarda amaç; fraksiyonculuğa son vermektir. Yoksa, onu yaşatmak ve güçlendirmek değil.

Örneğin bu gün, VATAN PARTİSİ ile EMEĞİN BİRLİĞİ arasında siyasetler düzeyinde bir güçbirliğinin oluşturulması için bazı girişimler var (buna ilerde başka siyasetler de katılabilir). EMEĞİN BİRLİĞİ çok iyi bilmektedir ki, siyasetler düzeyinde bir güçbirliğinin oluşturulmasında amaç, bir siyasetin doğruluğu kabul edilerek, son tahlilde, ortak siyasi program altında birleşmektir. Kuşkusuz, VATAN PARTİSİ de bunun bilincindedir. Ama bunun hemen veya kısa bir süre içinde gerçekleşmesi olanaksızdır. Çünkü, örneğin bu gün EMEĞİN BİRLİĞİ ile VATAN PARTİSİ arasında bir ideolojik birlik yoktur. Ve bu ideolojik ayrılığı üzerine bir sünger çekip, hemen bir birlik oluşturma gibi bir şey söz konusu olamaz. Yapılacak şey bu güçbirliği içinde, bu iki ideolojik düşüncenin arasındaki sınırları daha da netleştirip, pratiğe uygulayarak, en doğru olanını işçi sınıfı ve diğer emekçilerin gözünde somutlaştırıp, onun etrafında bir birliği sağlamaktır. İdeolojik düşünceler pratiğe uygulanmadığı müddetçe, doğrulukları veya yanlışlıkları somut bir şekilde ortaya çıkamaz. Kuşkusuz, kurulacak olan bu birlikte, ilkeler tespit edilecektir. Eğer işin başında tam bir ilke anlaşması gerçekleşmese bile, her ideolojik düşünce sahibi, kendi ilkelerini belirtecek ve ortak ilkeler üzerinde bir birlik zemini bulunmaya çalışılacaktır. Ve pratik mücadele içerisinde giderek, her siyasetin getirmiş olduğu ilkelerin hangisinin doğru olduğu işçi sınıfı ve emekçiler tarafından açıkça görülüp, saptanacaktır. Ve o zaman herkes görecektirki, bir dünya görüşü geçerlidir ve onun etrafında bir toparlanma olmuştur.

Oluşmakta olan bu birliğe karşı çıkan her unsur, doğal olarak işçi sınıfı ve emekçilerden soyutlanarak, küçük-burjuva mayasını ortaya koyacaktır.

Türkiye'nin mevcut koşullarında, bundan başka yapılacak hiç bir şey yoktur. Yani, bir yandan anti-faşist güçbirliği yapılırken, bir yandan da siyasetler düzeyinde bir birlik oluşturmaya gitmek, Türkiye'de yapılması gereken zorunlu bir görevdir. Hiç kuşkusuz, siyasetler düzeyinde yapılacak birlikte esas amaç, fraksiyonculuğu ortadan kaldırıp, tek bir kuram, siyaset ve program etrafında birliği sağlayarak, *proletarya partisini kurmak* ve mücadelenin öncüsü haline getirmek olacaktır. Birliğe katılan her siyaset eğer bir reaksiyon olarak kalmayı amaç-

lamıyorsa, mutlaka Marksizm-Leninizmi Türkiye koşullarına en somut şekilde uygulayan ideolojik düşünce etrafında birleşmeyi kabul etmeli ve savunmalıdır. Türkiye'nin mevcut koşullarında bunu istemeyen ve yapmayan siyasetler işçi sınıfı ve diğer emekçilere büyük bir ihanet içindedir.

Türkiye'de doğmuş olan bu zorunluluktan dolayıdırki; Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısını tahlil etmiş, mevcut dünya konjonktürünü Marksist-Leninist bir gözle doğru bir şekilde değerlendirmiş; tek cümleyle ifade edecek olursak, bir kuram oluşturmuş olan, her siyaset, bencilliği ve fraksiyon çıkarıcılığını bir kenara bırakarak, taban kaptırma kaygısına düşmeden, dünya görüşünü gizlemeksizin, inkar etmeksizin, bütün açıklığıyla kendi ilkelerini ortaya koymalı; bunu kitlelerin gözünde somutlaştırarak, diğer siyasetlerle ortak noktalar üzerinde bir ilkeli birliğe gitmeli; ve kendi siyasetini Türkiye devrimci hareketinin pratiğinde uygulayarak, tabiri caizse, mihenk taşına vurarak, ortaya koymalı ve Türkiye devrimci hareketinin tam bir birlik içersine girmesi için, siyaset açısından özümleme ve özümlemeden korkmadan ve en ufak bir sakınca duymadan, özellikle siyasetlerin birleştirilmesi kampanyasına katılmalı ve bu birliğin oluşması için çalışmalıdır.

SİYASAL BİRLİK DOĞRU BİR KURAM VE PROGRAM ÜZERİNDE OLUŞMALIDIR

Türkiye işçi sınıfı hareketi yıllardır kendiliğinden bir mücadelenin içersinde çeşitli zikzaklar çizerek bir gelişim göstermiştir. Bu tarihi süreç içerisinde günümüze kadar çeşitli ideolojik düşünceler, çeşitli eylemlerle veya soyut bir şekilde ortaya çıkarak işçi sınıfı adına konuşmuş ve konuşmaktadır. Buna rağmen, her tarihi dönemde işçi sınıfı hareketi basitte olsa, belli ölçüde bu ideolojik düşünceler hakkında tecrübe sahibi olabilmıştır. Şöyleki; bir «TKP» Türkiye'de hâlâ bir ulusal demokratik devrimi savunmakta, ve emperyalizme karşı bir mücadeleyle birlikte, ancak feodalizmin giderileceğini iddia etmektedir. TKP'yle aynı şeyi savunan TEP'de başka ifadelerle, UDD yerine MDD'yi savunmaktadır. Aslında Türkiye'de MDD, UDD'den daha önce yani, TEP'in genel başkanı ve kurucusu olan Mihri Belli tarafından yıllarca önce savunulmuş ve Türkiye devrimci güçlerinin büyük bir kesimi bu sav etrafında kısa bir süre için de olsa toparlanmış ve mücadele etmiştir. Ancak bundan sonra TKP, UDD'yi yeniden ısıtarak piyasaya sürmüştür. Bütün bunlara rağmen, UDD'nin başka bir ifadesi olan MDD uzun süre Türkiye devrimci güçlerinin toparlanması üzerinde etkin olamamış, devrimci güçler kısa sürede MDD'nin Türkiye koşullarıyla alakası olmayan soyut bir devrim stratejisi olduğunu tespit etmiş ve çeşitli parçalara ayrılarak, başka ideolojik düşünceleri arayış içine girmiştir.

Kuşkusuz, hâlâ bir sürü fraksiyonlar değişik isimler altında MDD ideolojisini savunmakta ve ondan kopmamaktadır. Bu konuda «BAĞIMSIZ TÜRKİYE» gazetesinin 57. sayısının 4. sayfasında bu durumu açıklayan ilginç bir paragrafı buraya almak istiyoruz.

«Örneğin bir gurubun dilinden düşürmediği «oligarşi» teriminin karnına bir bıçak vurun, içinden bizim de saptadığımız

egemen güçler çıkacaktır. Aynı biçimde «anti-oligarşik devrim»i biraz deşin, bizim savunduğumuz, «milli demokratik devrim»in hedef aldığı karşı-devrimci güçleri ve yerine getireceği işlemler çıkar karşımıza vb.»

«Bağımsız Türkiye» gazetesinin bu tesbiti son derece doğrudur. gerçektende «Anti oligarşik» devrimi biraz deşin, içinden TEP'in savunduğu Milli Demokratik Devrimin hedefleri ve amaçları çıkacaktır. Bu tartışılmayacak kadar doğru bir tespittir. Fakat, buna rağmen, yine «Bağımsız Türkiye» gazetesinde de söz konusu edildiği gibi, bir şeyin ismini değiştirmekle, o şeyin kendisini değiştirmiş düşüncesiyle, MDD terimi yerine, «anti-oligarşik devrim» terimini koyarak, başka bir şeyi savunuyorlarmış gibi, TEP'ten ayrı, ondan uzak ve hatta ona karşı bir tavır takınarak, hâlâ fraksiyonculuğu sürdürmektedirler. Halbuki gazetenin de belirttiği gibi, ismine ne derse desinler, «anti-oligarşik devrimci savunanlar ve UDD'yi savunan TKP, özünde Milli Demokratik Devrimini savunmaktadırlar.

Şurası açıkki, bu güne kadar işçi sınıfı hareketi böylesine bin bir çeşit ideolojik demogojilerle bir sürü fraksiyon tarafından parçalandı, savsaklandı ve bu fraksiyon sahipleri çevrelerine belli güçler toparlayabildiler. Ama bundan sonra bu da geçerliliğini yitirdi. Çünkü Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri, her şeyden önce devrimci hareketin birliğinden yanalar. Ve bunun için de bütün ideolojik düşüncelerin birbirine yakın veya ne kadar uzak olduğunu araştırarak, her ideolojik düşüncenin doğruluğunu anlamaya çalıştıkları gibi, fraksiyonculuğun müsebbiblerini de tespit etmeye çalışmaktadırlar. Bunun için artık ideolojik demogojiler giderek önemini yitirmektedir. Artık ideolojik amacı ne olursa olsun, her hangi bir soyut düşüncenin değil, işçi sınıfı bir kuramın arayışı içersine girmiştir. Yani artık ideolojik gevezelikler işçi sınıfını fazla avutamamaktadır. İşçi sınıfı kuramsızlıklarla daha fazla avunmak niyetinde değil. MDD Türkiye koşullarına uygun olmayan, oportünist bir düşünce olmasına rağmen bütün dünya görüşüyle birlikte bir kuramdır. Bütün dünyada MDD'nin bir kuram olduğu görülmüş ve bazı ülkelerin ekonomik sosyal durumlarına göre geçerli bir kuram olduğu tespit edilmiştir. Yani MDD, özünde sömürgesel devrimlerin verildiği ülkelerde geçerli bir kuram olarak, kabul edilmiş ve bu kuram zafer kazanmıştır. Örneğin ÇİN'de bütün açıklığıyla görülmüştür. Milli demokratik devrim ÇİN'de zafere ulaşmıştır. Bu bakımdan MDD başlı başına bir kuramdır ve bu kuram bir kaç parçaya ayrılamaz. Bu kuramı savunan herkes, aynen TEP'in savunduğu gibi Türkiye'de emperyalizme ve feodalizme karşı bir mücadelenin verilmesi gerektiğini, ve bu devrimin kapitalizmi değil, feodalizmi ve emperyalizmi gidermeyi amaçladığını savunmak zorundadır. Yani TEP'in deyimiyle burjuvazinin yapamadıklarını veya yarım bıraktıklarını yapmak veya tamamlamaktır. Bunun adına ne denirse desin, bu kendi içinde tutarlı bir kuramdır. Fakat, Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısıyla alakası olmayan, bir kuramdır. Ve hatta mevcut durumda dünyanın çok az yerlerinde geçerli olabilecek bir kuramıdır. Çünkü mevcut dünya olaylarında görüldüğü gibi,

TKP Programı ve «Baş

Geçen sayımızdaki birinci bölümde, yazısına «TKP» programından bir alıntı ile başlayıp bir alıntı ile bitiren ve programı savunur görünen H. Erdal'ın söz konusu yazısı ile program arasındaki çelişki ve bunun yarattığı kargaşayı kısaca açıklamış, sorduğumuz soruların cevabını sayın yazar veya «TKP»nin diğer savunucularından beklediğimizi belirtmiştik. Şimdi de, H. Erdal'ın «baş düşman» tesbiti konusuna gelim.

Yazar, söz konusu yazısında:

«Zaman zaman ya sosyo-ekonomik özü boşaltılmış soyut bir anti-emperyalist savaşım, ya da sokaktaki dondurmacıyı bile içeren bir anti-kapitalist savaşım önerileri ile karşılaşıyoruz», (Ürün No: 49, s: 69) diyerek, Türkiye'de devrimin hangi güçlere karşı gerçekleşeceğini açıklamaya yer vermiştir.

Herkes bilmektedir ki, Türkiye'de anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-kapitalist demokratik halk devrimini Emeğin Birliği savunmaktadır.

Söz konusu yazıda sayın yazar, demokratik devrimin anti-kapitalist yönüne çatıp, bu konuda Emeğin Birliği ile bir polemige girmeyi tercih etmemiş. Veya kendisinin de anti-kapitalist içerikli bir devrimi savunduğunu fakat, bu anti-kapitalist devrimin «sokaktaki dondurmacıyı» karşısına almadığını; Emeğin Birliği veya onun gibi devrimin anti-kapitalist niteliğini savunanların ise, «sokaktaki dondurmacı»yı da karşı devrim saflarında gördüğünü söylememiş; bunun yerine muğlak, manasız ve ne için kullanıldığı bilinmeyen bir kılçık atarak, imalı bir tavırla işin içinden çıkmaya çabalamıştır. Ve bu ne üdüğü belirsiz düşüncesini doğrulamak için de, ne olduğu belirsiz bir «baş düşman» yaratmaya çalışmıştır.

Kuşkusuz, yazarın baş düşman tesbiti, Türkiye devrimci mücadelesinin baş çelişkisinin tesbitiyle özdeştir. Yani, baş düşman tesbit etmek, Türkiye devrimci mücadelesinin baş çelişkisini tesbit etmek demektir.

Baş çelişkinin tesbitinde ise, bir sürü başka baş çelişki tesbit etme metodunun yanında; bir Mao Zedung düşüncesine göre baş çelişki tesbiti, bir de Leninist düşünceye, (yani diyalektige) göre baş çelişki tesbit etme yöntemi vardır.

Leninizme göre baş çelişki tesbitinde sınıfsal temelden hareket etmek esastır. Çünkü Leninizme göre, niteliğin niceliğe dönüşmesi gibi saçma bir düşünce değil, nicelik birikimlerin niteliğe dönüşmesini esas alan diyalektik kanun geçerlidir. Bunun için Leninizme göre baş çelişki sınıfsaldır ve ortadan yok oluncaya kadar baş çelişkinin tali plana düşmesi, veya önemini azalması diye bir şey yoktur.

Fakat, Mao Zedung düşüncesine göre, baş çelişkinin tali plana düşmesi, veya önemini kaybetmesi söz konusudur. Çünkü, Mao Zedung düşüncesine göre, niceliğin niteliğe dönüştüğü gibi, niteliğin de niceliğe dönüştüğü anti-diyalektik kanun esas alınır. Ve baş çelişki sınıfsal temelden değil, ulusal temelde hareket edilerek tesbit edilir. Bunun için de baş çelişki durumunda olan herhangi bir çelişki, çözümlenmeksizin, başka bir olayla tali plana düşer veya önemini yitirir.

Leninizme göre, baş çelişkinin tesbitinde; somut olgu bilimsel soyutlama yoluyla yeniden somutlaştırıldığı gibi, bir olguyu meydana getiren bütün etkenler, o olgudan kopuk, ondan ay-

rı, görülüp, ele alınamaz. Olgu kendisini oluşturan bütün etkenlerle birlikte görülür; ve o olgunun karşıtı yani o olgunun anti-tezi de o olgunun tümüne karşı bir anti-tez olarak ele alınır.

Ama Mao Zedung düşüncesine göre, baş çelişki tesbitinde; somutun bilimsel soyutlama yoluyla yeniden somutlaştırılması şeklinde bir yaklaşım değil, Ampirik bir düşünceyle, yani görgüçül bir düşünceyle bir yaklaşım sözkonusudur. Bu düşünceye göre, herhangi bir olgu, onu oluşturan etkenlerle bir bütün olarak değil, o olguyu oluşturan etkenler o olgudan kopuk, bağımsız ve ondan ayrı olarak ele alınır. Bu olgunun anti-tezi ise, birkaç tane etkenin birliği ile oluşmuş olan olgunun bir tek karşıtı olarak değil, o olguyu oluşturan ayrı ayrı etkenlerin, ayrı ayrı birkaç tane karşıtı olarak görülür. Mao Zedung düşüncesine göre tesbit edilen baş çelişki, idealist bir düşünceye dayandığı için, her olay karşısında sık sık yer değiştirerek göçmenleşir ve bir çelişki çeşitli parçalara ayrılır. Örneğin, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişki temel ve baş çelişki iken, ülke bir emperyalist işgale uğradığı zaman Mao Zedung düşüncesine göre bu çelişki nitelikten niceliğe dönüşerek tali plana düşer ve ulusal çelişki baş çelişki haline gelir.

Fakat, Leninist baş çelişki tesbitinde, sınıfsal temelden hareket edildiği için, herhangi bir ülkede ulusal bir çelişkinin de doğması halinde bu ulusal çelişki, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkiyi hiç bir zaman için tali plana itemez. Buna Lenin'den bir alıntı ile örnek verelim:

«Biz ancak iktidarın proletarya tarafından alınışından sonra, barışı getirdikten sonra, gizli anlaşmaları yırttıktan ve bankalarla ilişkileri koparıldıktan sonra ulusal savunma yanlısı olacağız. Ama ancak sonra. Ne Riga'nın alınışı, ne de Petrograd'ın alınışı, bizi ulusal savunmadan yana döndüremeyecektir (.....) o Zamana kadar biz, proletarya devriminden yanayız, savaşa karşıyız, ulusal savunma yanlıları değiliz.» (Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi, s. 127)

Görüldüğü gibi, Leninizme göre, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki bir kez tam anlamıyla bir çatışmaya dönüştükten sonra, o ülke işgal edilse bile, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki tali plana düşmez ve proletarya ulusal savunmadan yana geçmezken; Mao Zedung düşüncesine göre, şartlar ne olursa olsun, yani proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki ne ölçüde derinleşirse derinleşsin, o ülkenin işgali altında, ulusal çelişki, baş çelişki ve proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki de tali duruma gelir. Baş çelişki tesbitinde, diyalektik materyalizmle, Mao Zedung düşüncesi arasındaki esas ayrılık buradadır.

Ayrıca, konumuzu çok yakından ilgilendirdiği için, bir de faşizm koşullarında, Lenin'in konuya nasıl yaklaştığına bir göz atarak, sayın H. Erdal'ın baş çelişki tesbiti metodunun içyüzünü açıklamaya gelim.

1917 Şubat devriminden sonra, Rusya'da oluşan demokratik cumhuriyetin yönetimi, Rus burjuvazisinin temsilcisi olan Kerenski hükümetinin elindeydi. Aynı dönemde, Ağustos aylarında, karşı-devrimci general Kornilov, bu demokratik cumhuriyeti yıkıp, yerine askeri bir faşist diktatörlüğü getirmek amacıyla harekete geçmişti.

Kornilov'un bu faşist girişimine karşı Bolşevik Partisi de bütün gücüyle savaşmıştı. Bolşevik Partisinin bu savaşı sırasında, Lenin Partisi gönderdiği bir mektupta şöyle demişti:

«Kerenski birlikleri gibi bizde Kornilov'la savaşıyoruz ve savaşmakta devam edeceğiz, ama Kerenskiyi desteklemiyoruz, tersine onun zayıflığını ortaya çıkarıyoruz. Burada oldukça ince, ama tamamiyle esaslı ve unutulmayacak bir fark var. (altını biz çizdik E.B.)

«Öyleyse Kornilov ayaklanmasından sonra bizim taktiğimizdeki değişiklik nedir?

«Değişiklik şu ki, Kerenskiyle mücadelemizin biçimini değiştiriyoruz, ona karşı düşmanlığımızı kesinlikle azaltmaksızın, ona karşı olarak, söylediğimiz sözlerin hiçbirini geri almaksızın, onu devirmekten vaz geçmeksizin, anın özelliğini dikkate almak gerektiğini şu anda Kerenskiyi devirmeye çalışmıyacağımızı, (Kornilov'la savaşan) halkın gözünde Kerenski'nin zayıflığını ve kararsızlığını belirterek, Kerenskiyle şimdi başka biçimde savaşağımızı açıklıyoruz. Bunu daha önce de yapıyorduk. Bu şimdi başlıca işimiz oldu. Ve değişiklik bundan ibarettir.» (a.g.e. s. 127-128)

Görüldüğü gibi Lenin, askeri faşist diktatörlüğü uygulama alanına koymak isteyen general Kornilov'a karşı savaşırken ve demokratik bir cumhuriyet iktidardayken; yine de, bu demokratik cumhuriyetin burjuva hükümetinin başı olan Kerenski'yi destekleyerek, faşizmi getirmek isteyen Kornilov'a karşı bir savaş değil, fakat, Kornilov'a karşı savaşırken, Rusya'da kapitalist sistemi ve o sistemin temsilciliğini yapan Kerenski hükümetini de devirme mücadelesinden en ufak bir gevşemenin olmaması gerektiğini belirlemektedir. Yani, faşizmin iktidarı ele geçirmek üzere hareket geçtiği bir dönemde bile, Lenin hiç bir zaman için, sisteme ve sistemin temsilcisi olan devlete karşı mücadeleyi tali plana indirip salt, faşizme karşı mücadeleyi baş çelişki veya baş düşman olarak gösterip, proletaryayla burjuvazi arasındaki çelişkiyi görmezlikten gelmemiştir. Rusya'da kapitalizme karşı mücadeleyi bir an bile durdurmamış; ancak Kerenski hükümetinin yıkılması uğruna mücadelenin biçimini değiştirerek, Kerenski'nin zayıflığını kitlelere göstererek, Kerenski'ye karşı düşmanlığından, hiç bir şeyi «azaltmaksızın» savaşıacaklarını belirtmiştir.

Mao Zedung düşüncesi ile Leninizmin baş çelişkiyi tesbit etme metodlarını kısaca açıkladıktan sonra, Ürün Dergisi yazarı H. Erdal'ın «baş düşman»ı tesbit etmede hangi metoda başvurduğuna bakalım.

H. Erdal söz konusu yazıda şöyle demektedir: «Türkiye'de tekeller herhangi bir malın üretimini genellikle bütünleşik, —entegre— yatırımlar ile yapmamaktadırlar.»

«Üretilen malın üretim sürecinin en kârlı safhası için, bir ana işletme kurulmakta, üretim sürecinin öbür işlemleri bu ana işletme etrafında kurulan irili ufaklı, «yan sanayii» tarafından gerçekleştirilmektedir. (.....) Kendiliğinden, kapitalizmin az gelişmişliğinin bir ürünü olan küçük üretim ile, tekeller ve devlet tarafından planlı bir biçimde gerçekleştirilen «YAN SANAYİL» aynı şey değildir. Bu iki olgu birbiriyle karşıtlanmamalıdır. Sermayenin tekelci ve tekelci

Düşman» Tahlili-2

olmayan kesimleri arasındaki çelişkiler gittikçe derinleşmektedir. Bununla birlikte tekeli olmayan sermayenin, «yan sanayii» kavramına giren bölümü ile, tekeller arasında daha güçlü çıkar bağları bulunmaktadır. Bu bağlar «yan sanayii» görece olarak diğer tekel dışı birimlere göre tekellere daha çok bağlamakta, onlarla birlikte davranmaya zorlamaktadır.» (Ürün sayı 49 s: 71-72)

Okuyucunun da kolayca görebileceği gibi yukarıya aktardığımız alıntıda, H. Erdal, devletle içiçe girmiş tekellilikle, bu tekelliliğin denetlediği ve güçlü bağlarla kendisine bağladığı tekel-dışı sermayenin bir tek merkezden denetlendiği, kapitalist bir sistem izah etmektedir. Ve bu sistemi açıklamaktadır. Fakat, mesele «baş düşman» tesbit etme sorununa gelince; H. Erdal, Mao Zedung düşüncesinden hareket ederek, bir olguyu, onu oluşturan parçalarla birlikte görmeyip, o olguyu bütünlüğe kavuşturan parçalardan kopartarak, bir baş düşman bulma yolunu seçmiştir.

Yazar, yukarıda aldığımız alıntıda tanımını yapmış olduğu kapitalist sistem içinden, «bugün Türkiye'de anti-tekeli, anti-holding savaşım hem demokratiktir, hem de anti-emperyalist»tir. diyerek, kapitalist sistemin bütünlüğü içinde yer alan ve o bütünü yaratan parçalardan tekellilik ve holdingciliği koparıp ayırarak, bütünü oluşturan parçalardan birini baş düşman olarak seçmiş ve aslında bu parçaları da diğerleriyle birlikte, bir bütün haline getiren, bu parçaların oluşumunda da temel etken olan kapitalist sistemi arka plana iterek, böylece bir «baş düşman» yaratmıştır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Leninizme göre hiç bir olgu herşeyden bağımsız ve tek başına değildir. O olguyu oluşturan ve bütünleyen bir sürü ve başka etkenler vardır. Bu etkenleri ayrı ayrı ele almak, diyalektikçe göre, olgunun nasıl meydana geldiğini anlamak için yani tahlil için uygulanan bir metoddur. Yoksa, diyalektik bir tek olguyu onu oluşturan birkaç parçaya ayırıp, parçalar içersinde bir veya ikisini «baş düşman» seçmek için uygulanan bir metod değildir. Çünkü, parçalar bütünü değil, bütün parçaları temsil eder. Ama bizim sayın yazar, işine gelmediği için bu diyalektik metodun uzaklaşarak, bir bütün olarak kapitalist sistemi meydana getiren üretim ilişkileri içinde, bazı dalları seçip, sistemden, yani bütünden koparıp, ayrı birer parça olarak gösterip, onları da baş düşman olarak ilan etmektedir.

Halbuki, tekeller ve holdingler, kapitalizmin oluşturduğu ve meydana getirdiği ve kapitalizmin özelliğini taşıyan birer parçalardır. Bunlar, kapitalizmle bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Zira bunları kapitalizmden ayrı şeylermiş gibi görmek, göstermek ve pratikte de bunları kapitalist sistemden ayırd ederek, sisteme dokunmaksızın bunları ortadan kaldırmak olanaksız olduğu gibi, böyle bir iddiada bulunmakta tamamen saçmadır. Peki soralım şimdi sayın yazara: Tekelliliğe, holdingciliğe karşı mücadele ederken ve bunları ortadan kaldırırken, bu tekel ve holdinglerle kendi aralarında «çıkartıcı bağları» bulunan tekel dışı kalmış sermayeyi ve bunları yaratmış ve yaşatmakta olan kapitalist sistemi birbirinden nasıl ayıracaksınız? Ve bunları yaşatan kapitalist sisteme dokunmaksızın, tekelliliği, holdingciliği «onlarla birlikte davran-

maya» zorlanmış olan tekel-dışı sermayeyi nasıl gidereceksiniz? Bunları giderdikten sonra hâlâ kapitalist sistemi nasıl yaşatacaksınız?

Görüldüğü gibi, bir sistemin yarattığı ve oluşturduğu temel etkenleri yok ederek, sistemin yaşatılması olanaksızdır sayın yazar? Bu pek yaman baş çelişki tesbitinizle Marksizme-Leninizme ihanet etmekle kalmayıp kendinizi de gü-lünç duruma düşürmüştünüz! Kapitalizmin, yaratmış olduğu, tekellilik, holdingcilik ve bunlarla birlikte hareket eden tekel-dışı sermaye giderilirken, kapitalist üretim ilişkilerinin devam ettirileceğini iddia etmek, ya fahiş bir aldanım. ya da koyu bir gericilik olur. Tekellilik aşamasına varmış tekellilik ve holdingciliğin tekel-dışı kalmış sermayenin ve küçük üretimin tümünü denetlediği bir ülkede tekellilik ortadan kaldırıldıktan sonra, bir sistem olarak kapitalizmi hâlâ yaşatmayı değil bilim, sihir ya da keramet bile başaramaz.

H. Erdal, «TKP» programının savunuculuğunu yaptığına göre, Mao Ce-tung düşüncesine karşı olduğunu da söyler kanısındayız. Fakat, buna rağmen baş çelişki tesbitinde Mao Ce-tung düşüncesini nasıl rehber olarak kullandığı açıkça görülmektedir.

H. Erdal söz konusu yazıda, «baş düşman»ı bu şekilde tesbit edip, buna karşı mücadelede kent ve kır küçük burjuvazisinin nasıl görev alabileceklerini; bunların tekelliliğin baskısından nasıl ezildiklerini ve bu baskıdan kurtulmak için ne yapmaları gerektiğini açıklamış; haklı olarak, bu katmanların ancak anti-tekeli mücadeleye katılabileceklerini belirtmiş. Fakat, tesbit etmiş olduğu baş düşmana karşı mücadele eden güçlerin yalnız küçük burjuvalar olmadığını bilerek, proletaryanın bu «baş düşman»a karşı nasıl mücadele edeceğini ve proletaryanın bu gün neden kapitalizme karşı değil de tekelliliğe karşı mücadele edeceğini de kendi kavlince şöyle belirtmiştir. (Proletarya ile ilgili söylediklerinin tümünü aşağıya alıyoruz):

«Genellikle tekeli işletmeler tekel dışı işletmelere oranla daha ileri üretim teknolojilerini kullanmaktadırlar. E m e ğ i n üretkenliği —sermayenin organik bileşimi— daha yüksektir. Bu, işçilerin tekel dışı işletmelere oranla çok daha fazla sömürülmelerine neden olmaktadır.

«Tekeli işverenler, işçilere, tekel dışı işverenlere oranla görece daha yüksek ücret vererek, çok daha fazla olan sömürülerini gizlemek istemektedirler.

«Gerek sendikal hareketin tekeli işyerlerinde daha güçlü oluşu, gerekse daha ileri teknoloji ile çalışan işçilerin daha yüksek bilinç düzeyinde olmaları, tekellilerin bu şaşkırtmacasına fazla olanak vermemektedir.» (Ürün No: 49 s: 71)

İşte size, aristo mantığından daha adi, daha bayağı ve daha alçak bir mantık. Sayın yazarın, kırk dereden kırk su getirerek, bütünü parçalardan ayırıp, parçayı bütünün yerine sokarak, «bir baş düşman» yaratma gayretine girmesi boşuna değilmiş! Baş düşman yaratma metodunun aynıysa birde anti-tez yaratmıştır. Yani baş düşmana karşı sunî bir düşman yaratmıştır. Türkiye'deki işçi sınıfının tümü bugün kapitalist sisteme karşı bir mücadele içersinde

değilmiş; yalnız, «tekeli işletmeler»in olduğu işyerlerinde çalışan işçiler, tekellilerin vermiş olduğu «daha yüksek ücret»le «çok daha fazla olan sömürülerini gizlemek» istemlerine, rağmen tekeli işyerlerinde sendikal olarak daha güçlü oldukları ve bilinç düzeylerinin daha yüksek olmalarından dolayı, tekeli burjuvazinin bu oyunlarına «olanak» tanımayarak Türkiye'de bir mücadele yürütüyormuş ve tabiki bu mücadeleleri de ancak tekelliliğe karşıymış!?

Bunun için de sayın yazara göre, «baş düşman»: tekellilik ve holdingcilik, bunlara karşı mücadele eden güçler: küçük burjuvazi ve tekeli işyerlerinde çalışan işçiler. İşte size, sınıfsal temelden yoksun, hiç bir maddi temeli olmayan, fakat, Marksizm adına yapılan çok aşağılık ve bayağı bir tahlil.

Bir yandan «baş düşman» tesbit edilirken, parçanın bütünden koparılması yoluna gidilmekte, öte yandan da bu düşmanın karşıtı olan devrimci güçlerin tespitinde de işçi sınıfı parçalara ayrılmaktadır.

Emeğin Birliği, TKP ve onun savunucularının küçük burjuvaziyi sonuna kadar destekleyip, proletaryaya düşmanlık ettiğini çoğu kez belirtmişti. TKP'nin ve onu savunanların buna açıktan açığa bir itirazları olmamıştı. Fakat, buna rağmen, TKP'nin bir proletarya partisi olduğu ve proletaryayı savunduğunu da aralıksız bir şekilde laf cambazlığı yaparak tekrarlayıp durmuşlardı. Ne ki, yukarıya almış olduğumuz alıntıdan nasıl bir şimil'lik yapılarak, proletaryaya ihanet ettikleri açıkça görülmektedir. Çünkü proletarya sınıfı olarak bir bütündür. Ve bir bütün olarak mücadele eder. Ama bu sayın yazar efendi, tarım proletaryası ve yarı-proleterleri hiç hesaba katmadığı gibi, sanayi proletaryasını da tekeli işyerlerinde çalışan proleterlerle, tekel dışı işyerlerinde çalışan proleterler diye birbirinden ayırıp, parçalara bölmüş; tekeli işyerlerinde çalışan proleterlerin daha bilinçli ve daha çok sömürülüp, daha örgütlü olmalarından dolayı ve konumları gereği, yalnız tekelliliğe karşı savaşacaklarını belirtmiş. İşçi sınıfını kapitalizme karşı mücadelede böylesine parçalara ayırma maharetini hiçbir burjuva aydın bile göstermemiştir, işçi sınıfı adına ortaya çıkan ve işçi sınıfına ihanet eden TKP ve onun savunucusu H. ERDAL kadar.

Yazar işçi sınıfını parçalara ayırma milcanlığını sırf Türkiye'deki demokratik devrimin anti-kapitalist niteliğini gizlemek ve burjuva babalarına yordakçılık yapmak amacıyla yapmıştır. Çünkü yazar, işçi sınıfının genel mücadelesini bir bütün olarak ele alıp, değerlendirse, görecektir ki, tarım proleter ve yarı-proleterleri, tekeli işletmelerin dışında kalan işyerlerinde çalışan proleterlerle birlikte, tekeli işletmelerde çalışan bilinçli, bilinçsiz, örgütlü, örgütsüz tüm proleterler, özünde bütün proletaryayı sömüren kapitalist sisteme karşı mücadele etmektedirler. Ama yazar, bu açık gerçeği gizlemek ve proletaryanın gözünden saklamak için bütün bunları bir yana bırakıp, sadece tekeli işletmelerde çalışan proleterleri söz konusu etmiş; onların da kapitalizme karşı mücadelelerini gözardı ederek, sadece tekeli işletmelere karşı mücadele ettiğini belirterek, apaçık bir işçi sınıfı düşmanlığı yapmıştır.

Sömürge ve Ezilen

Geçen sayımızdaki bölümün sonunda, Kurtuluş Sosyalist Dergi yazarı ile girdiğimiz bu polemikte, esas sorunun, UKTH'nın kabul edilip edilmemesi olmadığını; Kürdistan'ın bugünkü durumunun bir sömürge ülke statüsüne uyup uymadığı sorununun esas tartışma konusu olduğunu belirtmiştik. Ancak, «Kurtuluş» yazarı bu sömürge statüsü sorunundan kaçamak yapmak amacıyla, tartışmayı başka yönler çekmeye, ileri sürdüğümüz görüşleri demagojiyle örtmeye çalışmaktadır. Bu nedenle, bu bölümde, sömürgeci devletlerin durumunu ve sömürge ülkelerin bu devletle ilişkilerini, birçok sömürgeci örnekler vererek izah edecek ve sömürge statüsünün ne demek olduğunu, yazarın bile anlayabileceği bir lisanla açıklayacağız.

GİNE'DE SÖMÜRGE STATÜSÜ

Konunun daha da açıklık kazanması için, önce statüko sorununu açıklayalım. Klasik sömürgecilik ile yeni sömürgecilik ve ezilen ulusların ilhakını birbirinden ayırtan esas ve temel sorun, statükodur. Yani hakim ulusla, sömürge ulus arasındaki statüko farkıdır. Bu statüye göre, sömürge ulus insanları sömürgeci ulusun devlet yönetimine ve denetimine kesin bir şekilde karışamaz. Buna ilk örnek olarak Gine'yi ele alalım. Cabral, Portekiz'in 1961'de çıkartmış olduğu reform anayasasından sonra bile Portekiz sömürgelerinin, durumunun değişmediğini ve yönetimde Ginelilerin nasıl bir durumda olduğunu şöyle izah eder:

«Fakat Portekiz sömürgeci yönetimi hiç bir zaman 1961 «reform»larının hedeflerini saklamayı başaramadılar ve başaramayacaklardır. Bütün yalan dolanlarına karşın, Gine'nin içinde bulunduğu anayasal ve hukuksal yapının yaşayan gerçeklerini ört bas edemeyeceklerdir. Bu «reform»ların ta kendileri gösteriyor ki, bu yapı, eskiden olduğu gibi şimdi de, şu etkenlerle belirlenmektedir.

- a) Portekiz siyasal anayasası;
- b) Deniz aşırı organik yasası;
- c) Gine'nin yönetim ve legal yasası (legal statüte)

«Dahası, Portekiz egemenliğinin organlar: —Portekiz devlet başkanlığı, Portekiz ulusal meclisi, Portekiz hükümeti ve Portekiz mahkemeleri— sömürgecinin ekonomik, politik ve toplumsal yaşamında hâlâ son sözü söylemektedirler. Ulusal meclis, Portekiz Denizaşırı ülkeler başkanlığı, hâlâ Gine'ye ilişkin özel yasal yetkilere sahiptir. Bu yönetici organlar, Portekiz ceza odası, Deniz aşırı valiler konferansı, Portekiz Denizaşırı ekonomik konferansı ve birtakım teknik kurumların yardımlaşmasıyla çalışır. İki yasama ve yürütme, ikincisi ise danışmanlık görevlerinde olmak üzere, eyalet valisi ve hükümet konseyi sömürgeyi yöneten esas organlardır. Eyalet valisini atama sisteminde ya da hükümet konseyi üyelerinin seçiminde bir değişiklik olmamıştır.» (Gine'de Devrim, s. 34)

Alıntıdan da anlaşılacağı gibi, sömürge sahibi olan Portekiz devletinin üç tane anayasası var. Biri, Portekiz'liler için olan anayasa, diğeri Denizaşırı sömürgeler için genel anayasa, öbürü ise, Gine'ye ait olan anayasa. (Tabi ki diğer sömürgelerin de her birisi için ayrı ayrı anayasalar var.) Bu durum sömürgeci devletin sömürgeleri nasıl, ayrı bir statükoya tabi tuttuğunu açıkça gösteren bir örnektir. Ayrıca yine alın-

tıdan görüldüğü gibi, Portekiz sömürgelerinin tümünde, bütün yönetim ve denetim, bizzat Portekiz'lilerden oluşan ve Portekiz'in esas anayasası tarafından belirlenen meclis, hükümet, mahkemeler, valiler tarafından yürütülmektedir. Sömürge ulustan hiç bir insan ne Portekiz ulusal meclisinde bakanlık vs. gibi görev alabilir, ve ne de bu yönetim ve denetimde söz ve hak sahibi olabilir. Devam edelim;

«Ayrıca, Gine'nin kurumsal, yasal, siyasal ve yönetsel durumu —Portekiz sömürgeciliğinin yasaları ve uygulamaları— bu ülkenin halkına hiç bir zaman özelemlerini gerçekleştirmek, hatta «Portekiz yönetimi çatısı altında» yavaş yavaş özgürlük yolunda ilerlemek olanağını bile vermemiştir.» (a.g.e. s: 4)

«(.....) Bütün bu çalışmalar, denemeler, Afrika'lılara bir spor ve eğlence derneğini bile yasaklayan yönetim çevrelerinin direnişi karşısında başarısızlığa uğradı.» (a.e.g. s: 42)

Bir sömürge olan Gine halkı, yukarda görüldüğü gibi, bırakın devletin yönetim ve denetimine katılmayı, «spor ve eğlence» dernekleri açma veya derneklere girme konusunda bile herhangi bir hakka sahip değildiler. Peki soralım şimdi yazara, Türkiye Kürdistan'ında durum böyle mi? Yazar Gine ile Portekiz'in diğer sömürgelerinin durumuna «Denizaşırı sömürge» diyerek, kaytarmaya çalışmaktadır. Fakat biraz ilerde denizaşırı sömürge olmayan ve bir İç-Sömürge konumunda olan Güney Afrika'nın yerli halkının durumunun da aynı olduğunu göreceğiz.

Sömürgeleri belirleyen en önemli etkenlerden birisi de sömürge ülkenin topraklarına, sömürgeci ülkeden insanları getirip, bu topraklara zorla yerleştirmek ve sömürge ulusun insanların zorla haraç, vergi almaktır. Cabral bu iki durumu da şöyle belirtir:

«Genellikle zorla vergi toplamak biçiminde belirmiş olan Portekiz egemenliği, direnen ya da yarı-kurtarılmış bölgelerde bile varlığını sürdürmez olmuştur. Bu bölgelerdeki halk çoğunlukla vergi ödemeyi reddetmektedir.» (a.g.e. s: 138-139)

«Portekiz sivillerinin, colonos'ların, topraklarımıza yerleşme eyilimleri yoktur. Yerleşik olanlardan bir kısmı hükümet görevlileridirler, ötekilerse yalnızca işadamlarıdır.» (a.g.e. s: 159)

Evet, bir sömürge olan Gine'de statüko, Gine halkının devletle ilişkisi ve Gine topraklarının Portekizliler tarafından işgal edilişi ve Gine halkının Portekiz devletine vergi ödeme yükümlülüğü ve Portekiz'in Gine halkı üzerindeki tüm baskı ve zulümü bu temel statü etrafında belirlenmektedir. Rodezya'da durum bundan farklı değildir.

«Örneğin Rodezya'da, 4 milyon Afrikalı, ülke topraklarının yarısından az bir bölümüne toplanmıştır. Başka bir deyişle, toprakların yarısından fazlası, ülkeye gelip yerleşmiş 500.000 beyazın elindedir. Devlet işleri, zengin mülk sahibi beyazlar ile fakirleşmiş, politik bakımdan iktidarsız Afrikalı köylü ve işçi arasında korkunç sosyal ve politik uçurumla sonuçlandı. Rodezya'da beyazların yerleştiği her bölge gibi, sınıf, ilkin bir ırk ürünüdür —«zenginler» beyaz, «fakirler» siyah—, ve alışlagelen tartışmalar —ırk üstünlüğü masalı, hükümet için en güçlülere duyulan gereksinme— ırkçı beyazların zorlayıcı ırkçı iradesinin devamı için kullanılıyor.» (AFRİKA'DA SINIF MÜCADELESİ, s: 20)

Görüldüğü gibi, Rodezya'da da devleti beyaz azınlıklar yönetiyor ve 4 milyon siyahın top-

raklarının yarısından fazlası 500.000 beyazın elinde. Rodezya'da da «Kurtuluş»un belirtmiş olduğu «her yeni baskı ve zulüm dalgasında iki ulusun hakim sınıfları tam bir anlaşma içinde» değil, tam tersine alıntıdan da okunabileceği gibi, «devlet işleri» zengin mülk sahibi beyazlar elindedir. Ve «zenginler beyaz, fakirler siyah» şeklinde kesin bir ayırım vardır.

MOZAMBİK'TE SÖMÜRGE STATÜSÜ

Şimdi de Mozambik'in durumuna bakalım: Mozambik'in durumu da diğer sömürgelerden farklı değil, tamamen onların aynısıdır. Portekiz'in çıkartmış olduğu 1961 anayasasından sonra, Mozambik'te bu yasanın uygulanması şöyle olmuştur:

«6 Eylül 1961'de **Estatuto dos indigenas** karnamesi yürürlükten kaldırılarak, Mozambik'in, Angola'nın, Gine'nin yerli halkı tam bir Portekiz vatandaşı olarak kabul edildi. Ancak, söylenen şeylerle uygulamalar arasındaki korkunç farklılık, Salazar rejiminin karakteristiği idi. Bu özellik, yukarda reform kanununda da aynen yansdı. 1961'den önce vatandaş olarak kabul edilenlerle, **indigen** kabul edilenlere «vatandaşlık»larını belirten ayrı kimlik kartları çıkarılmasıyla, bu kanun tamamen anlamsız hale getirildi. Daha önceki **indigena**'ların taşıdığı **Cartao de identidade**'de «Mozambik'in hangi eyaletinde» oturduğu ve doğum yeri, yerli idari bölgelerine göre açıkça belirtiliyordu. Vatandaşlar ise, **bilhete de identidade** taşıyorlardı. Bu karta eyalet, doğum yeri ve oturduğu yer belirtilmiyordu. Ve böylece bunlar, metropol Portekiz'deki vatandaşlara eş haklara sahip oluyorlardı. Bu durum, pratikte iki ayrı sınıf «vatandaş»ın kolayca ayırt edilebilmesini sağlıyor ve **Cartao de identidade**'deki bilgiler sayesinde polis, **indigena**'lar üzerindeki eski kanunun sınırlayıcı maddelerini uygulayabiliyordu.

«Yeni Denizaşırı eyaletler anayasası, Denizaşırı eyaletlerin temsil edilme hakkını teorik olarak artırıyordu. Bu kanun, belediye sistemini genişletiyor ve buralardaki memurların seçim hakkını, kısıtlı da olsa, yerli halka da veriyordu. Ve yine yerli halk, Lizbon'daki merkezi yasama meclisi seçimlerine de kısıtlı olarak katılabiliyordu. Buna karşılık kanundaki bir madde, Afrikalı nüfusu bu haklardan mahrum etmeye yetiyordu. Kanunun 14. maddesine göre: «ekonomik ve sosyal gelişimin yeterli bir ölçüye ulaşmadığı yerlerde, geçici olarak belediye başkanlıklarının yerini idari bölgeler alabilir ve bu bölgeler askeri yöneticiler tarafından yönetilir. Bu maddeye beyazların oturdukları, kurulma ihtimali olan bölgeler girmez.» Pratikte bunun anlamı, Afrikalıların oturduğu bütün bölgelerin merkezi otoriteler tarafından seçilmiş Portekizli memurlarca idare edilmesi; beyazların oturduğu kaymakamlıkların ise kendilerince yönetilmesidir. (MOZAMBİK KURTULUŞ MÜCADELESİ, s: 50-51)

Mozambik'te, Portekiz'in çıkarmış olduğu 1961 anayasasına göre, herkes şeklen vatandaş, yani Portekiz'in vatandaşı olma hakkını elde etmiş oluyordu. Ama buna rağmen, Portekiz yönetimi aynı yasa içine yukardaki alıntıdan görüldüğü gibi, başka maddeler ekleyerek, yine Mozambik'li yerlilerin vatandaşlık hakkı olan seçme ve seçilme ve hatta belediye başkanlıklarında yönetim ve seçimlere bile katılma haklarını ellerinden almakta; yine buralardaki yönetim, yazarın deyimiyle «merkezi otoriteler tarafından se-

Ulus Sorunları - 5

çilmiş Portekiz'li memurlarca» idare edilmektedir. Görülmektedir ki; sömürge ülkeler her ne kadar sömürgeci ülkenin vatandaşymış gibi gösterilseler de, yine de sömürgeci devletin kendi üstlerinde uyguladığı yönetim ve denetimde, seçme ve seçilmede, devlet ve mahalli yönetimine bizzat katılma konusunda, ezen ulusun vatandaşlarıyla eşit haklara sahip olamamaktadırlar. Zaten, daha önceleri belirttiğimiz gibi, tek başına «vatandaşlık» sözcüğü veya, sömürge insanlarının sömürgeci ulusun vatandaşları olarak kabul edilmeleri önemli bir şey değildir. Önemli olan, yönetim ve denetimde olduğu gibi, seçme ve seçilmede de hiç bir ayrıcalık olmaksızın ezilen ulus insanların bu haklardan resmen faydalanmasıdır. Mozambik'li yerlilerin seçme ve seçilmedeki haklarının pratikte nasıl işlediği aynı yerin devamında şöyle belirtir:

«Mozambik'te 1964 seçimleriyle ilgili rakamlar çok güçlü bir ırk ayırımının göstergesidirler. 6.592.994 kişi olan toplam nüfusun sadece 93.079'u vasıflı seçmendir. Toplam asimile edilmişlerin ve Afrika'lı olmayanların sayısı 163.149 olduğuna göre, çok açıktır ki, bu gruptaki herkesin oy hakkı yoktur. Zaten Afrika'lı yerliler oy veremezler. Bazı bölgelerde, «yerli olmayanlar» la oy hakkına sahip olanlar arasında çok yakın bir ilişki açıkça görülür.

	Yöresel nüfus	«Yerli olmayanlar»	Oy verenler
Manica ve Sofala	779.462	31.205	31.054
Cabo Delgade	564.648	3.894	3.890
Niassa	276.795	1.490	1.489

«Hiç bir bölgede, oy verenlerin sayısı, yerli olmayanların sayısından yüksek değildir, tam tersine, birçok durumlarda çok aşağısındadır.» (a.g.e. s: 51-52)

Afrika'lı yerlilerin oy verme hakları olmadığı gibi, asimile edilmiş ve artık «Portekiz'li» sayılan yerlilerin bile seçimlerde özgürce oylarını kullanarak seçme ve seçilme haklarına sahip olmadıkları açıkça belirtilmiştir. Afrika'lı yerlilerin ticari ve diğer çalışma alanlardaki haklarına gelince, Mozambik'te de diğer sömürgelerde olduğu gibi, yerliler ekonomik ilişkilerden men edilerek, çalışma hakları kanunlarla sınırlandırılmıştır.

«Vatandaşlık haklarından ve politik güçten yoksun bırakılmasının, Afrika'nın ekonomik durumunda da yansması bir sürpriz değildir. Asimile edilmemiş Afrika'lular ekonomik ilişkilerinde, kanun tarafından sınırlandırılmıştır. Bunlar herhangi bir ticari işle uğraşamazlar ve herhangi bir meslek sahibi olmak için eğitim yapabileceği tek yol, tarımla uğraşmak veya işçi olarak çalışmaktır.» (a.g.e. s: 52)

«Kurtuluş Sosyalist Dergi» yazarının, Türkiye Kürdistan'ında metaları pazarlayan bir ticaret burjuvazinin olduğunu ve küçük çapta da olsa kapitalist işletmelerin doğduğunu kabullenmesi, ama buna rağmen hâlâ Kürdistan'da sömürge demesine bakarak, insanın kendi kendine sorması geliyor: Acaba Kürdistan sömürge de; Gine, Mozambik, G. Afrika ve Rodezya gibi ülkeler mi sömürge değil? Afrikalı yerliler ticaretten men edildikleri gibi, veya daha doğrusu sınırlandırılmaları gibi, Afrika'lı işçiler de beyazlardan farklı bir ücret statüsüne tabi olarak çalışmak zorundadırlar.

«İrk	İşgücünün niteliği	Günlük ücret (Esküdo olarak)
Beyazlar	Kalifiye olmayan	100.00 Minimum
Renkliler	Kalifiye olmayan	70.00 Maksimum
Afrika'lular	yarı-kalifiye	30.00 Maksimum
Afrika'lular	Kalifiye olmayan	5.00 Maksimum

(a.g.e. s: 53)

Yukardaki cetvelde görüldüğü gibi, kalifiye olmayan beyaz bir işçi günlük ücret olarak, en az 100 esküdo alırken; yarı kalifiye olan Afrika'lı bir işçi en çok 30 esküdo; renkliler, yani asimile olmuş melezler en çok 70 esküdo alırken; Afrika'lı kalifiye olmayan bir işçi günlük ücret olarak en çok 5 esküdo almaktadır. Yerli Afrikalılar, her konuda ayrı bir statükoya sahip oldukları gibi, işgüçlerini satma konusunda da beyazlardan ayrı bir statükoya sahiptirler. Bundan başka Afrika'lı yerlilerin zorla çalıştırılması da yasalarla tespit edilmiştir. Yine diğer sömürgelerde olduğu gibi Mozambik'te de yerli halk daha önceden saptanmış miktarda bir vergi ödemeye, yani haraç ödemeye mecbur edilmiştir. Bu vergiyi ödemeyenler ise çalışarak, ödemek zorunda bırakılmışlardır.

«Yerli işçiler dairesi başkanı, vergi politikasını şöyle anlatmaktadır: «Yerliler, vergilerini ödemek zorundadırlar. Eğer ödeyecek kadar paraları yoksa, bu vergiyi toplamının tek yolu onları çalıştırmaktır... Eğer vergi ödeyememişse, yükümlü olan şahıs, islah edilmek için vergi miktarı kadar çalıştırılmakla cezalandırılır.» (a.g.e. s: 57)

Yerli Afrika'luların beyazlarla sosyal haklar bakımından da farklı bir statüleri vardır.

«Beyazlar şehir ve kasabaların merkezinde oturur, Afrika'lı nüfus ise, şehrin civarındaki gecekondualarda yaşar. Beyazların kendileri için ayrı sinemaları, lokantaları, hastaneleri, hatta Beira'da otobüsler bile ayırdır. (.....) Örneğin, bir asimile Afrika'lı beyazların sinemalarına gidemez ve hatta beyazların tuvaletini bile kullanamaz.» (a.g.e. s: 58-61)

Sömürgelerin bu statüko ayırımı, her ülkede bazı özel farklılıklar göstermekle birlikte, değişmez bir kaidedir. Bu değişmez kaide dünyanın her yerindeki sömürgelerde geçerlidir. Fakat bundan daha değişik birtakım özellikler içeren Fransa'nın Cezayir'de uyguladığı sömürge politikası, Portekiz sömürgelerinden biraz değişik olmasına rağmen, yine orada da bir statüko ayırımı kesinkes vardır. (bu konuyu daha ilerde alıntılarla yazarı ikna etmek üzere ele alacağız) Bunun için bütün sömürgelerde temel kural sömürgelerin, sömürgeci ülkenin yönetim ve denetimine ezen ulus halkı gibi katkıda bulunmalarındır, diyebiliriz.

«Buradaki beyaz azınlık, bir yandan hükümeti idare etmek için Portekiz'den gönderilmiş memurlar, idareciler, askeri personelden, öte yandan Mozambik'e yerleşmiş Portekiz'liler ve az sayıda Yunan'lı, İtalyan, Afrika'lı ve diğer milliyetlerden oluşur.» (a.g.e. s: 69)

Evet, kısaca ve genel olarak, Mozambik'teki manzara Gine'dekinden farklı değildir. Gine'de olduğu gibi, Mozambik'te de yerli halkın seçme ve seçilme hakkı yok. Yani bütün konularda sömürgeci ülkenin halkından farklı bir statükoya sahiptir.

Bir daha belirtelim ki; «Kurtuluş» yazarının Kürdistan'ı bir sömürgeye benzetme çabaları, somut gerçekler karşısında boşuna çabalar olmaları gitmemektedir. Çünkü, bütün sömürgelerde mutlaka sömürge ulus ya da halkla sömürgeci ulus arasında bir statüko vardır.

Ama «Kurtuluş» yazarı Kürdistan için böyle bir statükoyu gösteremez. Hele Kürdistan'daki, faşist militanlar ve bunların örgütlenmesi, bunların Kürdistan'da kitle temeli yaratması gibi bir durumu hiç bir sömürge gösteremez.

«İÇ-SÖMÜRGE» DURUMU VE GÜNEY AFRIKA

«Kurtuluş» yazarı, verdiğimiz bu örneklerden, Mozambik ve Gine'ye, bunlar deniz-aşırı sömürgelerdir, diye itiraz ederek, daha önce E. Birliği yazarına söylediği şu sözleri tekrarlayabilir:

«Zoramaya gerek yok, Kürdistan burnunun dibinde, bir otobüse atlayıp dolaşınlar. Sömürgeleri hep denizler ötesinde hayal ettiği için hatırlatalım, pasaport almak için başı ağrımayacak. Çünkü Kürtler T.C. vatandaşdır (!)» (K.S.D., No: 24, s. 63)

«Kurtuluş» yazarının bu alaylı ünlemlerinin E. Birliği'ne değil, yazarın kendisine nasıl yakıştığını gösterebilmek için, sınırları bakımından, Türkiye ve Türkiye Kürdistanının durumunda olan G. Afrika'yı inceleyerek, Kürdistan'la karşılaştıralım. Önce kısa bir alıntıyla, G. Afrika'nın genel konumunu açıklayalım.

«G. Afrika bir sömürge değil, bağımsız bir devlettir. Ama halk kitleleri ne özgürlükten, ne de bağımsızlıktan yararlanmaktadır. 1910'da İngiltere tarafından G. Afrika'ya bağımsızlık tanınması, sömürgecilik ve emperyalizm üzerinde kazanılmış bir zafer değildi. Bu olay emperyalizmin çıkarlarını yansıtıyordu. İktidar G. Afrika'daki halk yığınlarının değil, yalnız beyaz azınlığın ellerine devredilmişti. Beyaz olmayan çoğunluk düşünecek olursa, sömürgeciliğin kötülükleri sürmekte ve pekişmekteydi. Yeni türden bir sömürgecilik geliyordu; ezen ulus ezilen halkla aynı toprağı işgal etmekte, onlarla yan yana yaşamaktaydı.» (G. AFRIKA KURTULUŞ MÜCADELE. Sİ s. 91)

Alıntıdan da anlaşılacağı gibi, G. Afrika beyaz ve yerlilerin aynı topraklar üzerinde yaşadığı bir ülke olmakla birlikte, 1910'da İngilizler'den ayrılarak, siyasi yönden bağımsız bir devlet kurmuş, fakat, yine ekonomik yönden bağımlılığını devam ettiren bir ülke haline gelmiştir. Anlaşılır bir deyimle söyleyecek olursak, yarı-bağımlı bir ülke durumuna gelmiştir. Fakat siyasi yönden bağımsızlığını elde ettikten sonra İngiliz emperyalizminin de desteğiyle iktidar beyazlara devredilmiş, yani devlet beyazların eline geçmiş, beyazlar bu devlete dayanarak, siyah çoğunluğu sömürge baskısı altına alarak, sömürge zulmünü devam ettirmişlerdir. Kuşkusuz bu sömürge zulüm ve baskısı yalnız iktidarı elinde tutan beyazların zulmü değil, fakat aynı zamanda emperyalizmin de bir baskısı ve zulmüdür.

«Görünürde ülkeyi beyaz güney Afrikalılar yönetmektedir. Ama gerçekte, iktidar, Güney Afrikalı tekelcilerin ve uluslararası emperyalist

**SÖMÜRGE VE EZİLEN ULUS
SORUNLARI — 5**

(Baştarafı 9. sayfada)

konsorsiyumun elindedir. Irkçılık, kapitalizm ve uluslararası emperyalizm, Güney Afrika'yı özel türden bir sömürge yapmıştır.» (a.g.e. s: 10)

G. Afrika, beyazlar tarafından işgal edildiğinden bu yana hep beyazlarla yerli siyah ırk arasında savaşlar, çeşitli mücadele yöntemleriyle devam etmiştir. Fakat, bu mücadele emperyalizmin doğuşundan sonra başka bir hüviyet kazanmış ve devam etmektedir.

«Yabancı yönetimin zorla Afrika'ya girdiği günden beri, tarihsel olarak, bu egemenliğe karşı direniş hiç bir zaman için kesilmemiştir. Farklı zamanlarda ayrı biçimler almıştır, ama bu direnişten asla vazgeçilmemiştir. İlk 250 yıl düzenli silahlı çatışmalar, kavgalar ve savaşlar oldu. Düşmanın üstün maddi kaynakları, direnişin küçük parçalara ayrılmış, bağlantısız olma özelliği, 20. yüzyıl başlarından itibaren bir dünya sistemi olarak emperyalizmin karşı durulmaz yükselişi, halk kampında siyasal birlik ve önderliğin tarihsel açıdan anlaşılabilir yokluğu; bu ve diğer etkenler direniş savaşının birinci evresini kapadı.» (a.g.e. s: 42)

G. Afrika'nın yerli halkı henüz bir ilkel toplum durumunda yaşarken, beyazların ticaret kafasıyla bu ülkeyi işgal etmesi, yani, artık beyazların kapitalist bir aşamaya doğru yükselirken, yerli Afrika'luların henüz ne ticaret, ne manüfaktür, ne de lonca sistemi gibi, kapitalizmin doğuşunu belirleyen herhangi bir ilişkiye girememiş olması sonucu, toprakları ve yeraltı kaynakları zora dayanılarak ellerinden alınmış ve Afrikalı siyahların bu tip gelişmeler içine girmesi katı bir şekilde engellenmişti. Bu durum giderek, beyaz ırkın, egemen bir güç haline gelmesini ve yerli siyah Afrikalıların ise, sömürgeleştirilerek, baskı altında bu güne kadar gelmesine yol açmıştır. Ve bugün de Afrikalı siyahlar, ayrı bir statükoya tabidirler, ticaret yapmaktan men edilmişlerdir ve beyazlarla siyahlar arasında acımasız bir ırk ayrımı politikası devam etmektedir. Faşizm bir yönetim biçimi olarak ortaya çıktıktan sonra G. Afrika'da da iktidar faşizmi uygulamaya başlamıştır. Yazarın kendi ifadesiyle:

«Ülkemizdeki rejimin temel niteliği değişmemiştir. Güney Afrika'daki faşist rejim 21 yıldır iktidardadır.» (a.g.e. s: 30)

G. Afrika'da ırkçılık rejimi, yazarın da belirttiği gibi, 21 yıldır faşizmle uygulanmaktadır. (yazarın kitabının ilk basımının 1972'de yapıldığına bakar ve bu yıldan, 1978'e kadar olan 6 yılı da eklersek, G. Afrika'da faşizmin bugün 27 yıldır uygulandığı anlaşılmaktadır.)

G. Afrika'nın incelenmesinin detaylarına girmeden önce okuyucuya bir şey hatırlatmak istiyoruz, o da şu; G. Afrika devleti ve o devletin sömürgeci baskısı altında olan yerli Afrikalıları, G. Afrika'da uygulanmış olan faşizmin kitle temeli haline gelip gelmediğine de dikkat etmeli ve ayrıca «Kurtuluş» yazarı da bu konuyu gözden kaçırmamalıdır.

G. Afrika'nın genel durumunun bu kısa tanımından sonra, G. Afrika'da devlet siyah halkın devletle ilişkileri, siyah ve beyaz halkın sosyal konudaki farklılıkları, tek kelimeyle, statükoyu belirtmeye çalışalım:

G. Afrika'da devlet ve sömürge halkın devletle ilişkileri:

«1961'de kabul olunan G. Afrika Cumhuriyeti anayasası bir ırkçılık ve despotluk anıtıdır. Bu anayasanın maddeleriyle en üst yasama gücü beyaz faşist devlet başkanına, temsilciler meclisi ve senatoya verilmiştir. Ancak bir beyaz devlet başkanı seçilebilir. Temsilciler meclisi ve senato yalnızca salt beyaz seçmenlerin seçtiği beyaz temsilcilerden oluşur. Bundan dolayı ülkemizde kanun yapma yetkisi beyaz azınlığın tekelindedir.

«Aynı durum, beyaz yürütme kurulunun eşlik ettiği, beyaz bir yöneticinin başkanlığındaki Natal, Cape, Orange, Serbest Devleti ve Transvaal eyalet konseyleri gibi, diğer hükümet organları için de geçerlidir. Bölge Konseyleri, Belediye Konseyleri gibi mahalli yönetim organları tamamen beyazlardan meydana gelmektedir. Transkei Yasama Konseyi ve Yürütme Kurulu gibi beyaz olmayanlardan oluşan bazı mahalli yönetim organları da vardır: Hintliler Konseyi, Renkliler Konseyi, kentli Bantu Otoriteleri, Yerli otoriteler ve diğer organlar gibi. Bunların hepsi yetkisiz ya da çok az yetkili salt beyaz azınlık yönetiminin nabız yoklama aracı olarak hizmet gören anti-demokratik kurumlardır.

«Aynı şekilde G. Afrika'da yönetim mekanizmasındaki bütün önemli görevlerde beyazlar bulunmaktadır.» (a.g.e. s: 102-103)

Görüldüğü gibi, Denizaşırı sömürgelerde olduğu gibi, «iç» sömürge durumunda olan G. Afrika yerli halkının da devlet yönetimine katılması, meclise seçilmesi, belediye başkanlıklarına seçilmesi ve bu seçimlerde oy kullanması bizzat anayasayla yasaklanmıştır. «Kurtuluş» yazarının bunu anlaması için, Türkiye Kürdistanı'nda böyle bir durumun olup olmadığını sormamız gerekir. İlhak edilerek ezilmiş bir ulusu, gözü kapalı bir şekilde bir sömürge olarak nitelemenin, ne kadar abes olduğu açıkça gârûlmektedir. Peki soralım şimdi sayın yazara; Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Kürtler seçilemez mi? Ve Büyük Millet Meclisi'ne başkanlık edemez mi? Kinyas Kartal gibi Kürt ulusunun egemen unsuru olan birisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne başkanlık etmedi mi?, Kâmrân İnan, gerek yurt dışı düzeyinde olsun, gerek yurt içi düzeyinde olsun burjuvazinin çok önemli bir devlet adamı değil mi? Cengiz Gökçek, faşist bir Kürt işbirlikçisi değil mi? Bu adam Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yapmadı mı? Ve bu günde bir sürü Kürt bakan yok mu? Bunların örneğini istenildiği kadar çoğaltmak mümkündür. Fakat Türkiye'de bunun böyle olduğunu herkes bildiği için daha fazla örneklere lüzum görmüyoruz. Alıntılara devam edelim:

«J. B. Marks 1932 seçimlerinde Germiston'da Parlamente'ye aday gösterildi. Elbette bir Afrikalının seçilmesi yasal açıdan mümkün değil, ama bu Afrikalıların seçilme hakları konusunda etkili bir gösteri oldu.» (a.g.e. s: 78)

Alıntıdan da anlaşılacağı gibi, G. Afrika'da bir yerlinin Parlamente'ye aday olarak gösterilmesi bile, «etkili bir gösteri» haline gelmektedir. Ama Türkiye'de Kürtlerin Parlamente'ye aday göstermeleri değil, 450 kişilik parlamente'ye Kürtlerin Türk seçmenleri ile eşit oy normuna sahip bir şekilde yaklaşık 100-150 Parlamente'ye göndermeleri bile Türkiye Kürdistanı'nda «etkili bir gösteri» haline gelmiyor. Parlamente'ye bu şekilde parlamente'ye göndermenin yanında, Kürdistan'da belediye yönetimleri Kürt ulusundan insanların ve onların seçeceği başkanların elin-

dedir. Kürt halkı 1977 belediye başkanlığı seçimlerinde AP, CHP ve diğer partilerin, MHP gibi faşist bir partinin, Elazığ, Erzincan, Bingöl gibi illerde adaylarını seçtikleri gibi; çok sayıda bağımsız belediye başkanları da seçmişlerdir. Diyarbakır'da ilerici, demokrat ve namuslu bir kişiyi, Lice'de de namuslu ve gerçekten halktan yana insanları da belediye başkanlığına seçtiler. Bunlar gibi daha birçok ilerici belediye başkanları kuşkusuz vardır. Belediye başkanlıkları ve muhtarlıklar gibi mahalli idareleri Kürdistan'da bizzat Kürtler tayin ve tespit etmektedir. Halbuki sömürgelerde böylesi durumlara rastlamak olanaksızdır.

«G. Afrika mahkemelerinde beyazlar, beyaz sulh ve ceza yargıçları görevlidir. (.....) Güney Afrika'da beyaz hükümetleri, Afrikalıların ve beyaz olmayanların polis gücünde sorumlu konumlara gelmesini sürekli olarak engellemişlerdir. Bu günkü polis gücü ve Ordu beyazların üstünlüğünü koruyan birer baskı aracıdır.» (a.g.e. s: 108-109)

G. Afrika'da ordu içindeki siyahların durumu da söz konusu eserde şöyle belirlenmiştir:

«1941 Haziranında Nazilerin Sovyetler Birliği'ne saldırması, uluslararası koşullarda bir değişikliğe yol açtı. 2. Dünya Savaşı'nın niteliği değişti, çünkü dünya işçileri ilk işçi devleti tehlike-deyken hareketsiz kalamazlardı. Smuts hükümeti savaşa içten olmayan bir ilgi gösterdi, ama pratikte beyaz olmayan çoğunluğa kendini savunma hakkı tanıyarak seferber etmeyi, ya da ortak zaferde üzerlerine düşen görevi oynamaları için, Afrikalı askerleri eğitip, silahlandırmayı reddetti.» (a.g.e. s: 81)

G. Afrika'da sömürgeci devletin sömürge halkı yargıçlıktan, polis kurumundaki sorumluluklardan uzak tuttuğu gibi, ordu içindeki yerli Afrikalıları bir nevi geri hizmet durumundaki işlerle uğraştırılmaktadır. Peki, Türkiye Kürdistanı'nda durum böyle midir? Kürtler Hakim, Savcı olamazlar mı? Polis, Komiser, E. Müdürü olamazlar mı? Orduda Assubay, Subay ve hatta General olamazlar mı? Olamamaları için, herhangi bir yasa var mı? Böyle bir şey kesinlikle yoktur. Herkes de biliyor ki, Kürtler hakim de oluyorlar, savcı da oluyolar, avukat da oluyorlar, mühendis, doktor, subay, general de oluyorlar. Bu düzene hizmet etmeyi başardıktan sonra böylesi mevkilere gelmesi için Kürt veya Türk olması mevcut yönetim tarafından asla aranmamaktadır. Yeter ki, düzenin adamları olsunlar. Kürt ve Türk burjuvaları ve bu burjuvalara hizmet eden tüm unsurlar arasında ulusal, ya da ırksal gibi herhangi bir sorun kalmamıştır, sorunun en büyük ögesi sınıfsaldır. Ama kuşkusuz, emekçi kesimler arasında sınıfsal sorunun yanında ulusal sorun da bütün gücüyle varlığını devam ettirmektedir. Fakat, Kürt ve Türk işbirlikçi burjuvaları ve onların tüm yardakçıları arasında böylesine bir ulusal sorun yoktur. Onlar sömürden aldıkları payla, «Kurtuluş» yazarının da kabul ettiği gibi tam bir «uyum» içindedirler.

Devlet işlerinde olduğu gibi, G. Afrika'nın sömürge halkı, sosyal ilişkiler bakımından da beyazlarla çok farklı statülere sahiptirler. «Güney Afrika'da beyaz köylüler, ya da tarım işçileri yoktur. Kırılık kesimdeki beyazlar, ya kapitalist çiftçilerdir, ya da onların adına çalışan gözcülerdir. Beyazlar G. Afrika'nın %87'sini işletme hakkına sahiptir. Ekonomik statüsü ne olursa olsun, hiç bir siyah, beyaz sahibin işçisi olarak ya da onun yararına çalışmak dışında, bu toprağı işleme hakkına yasal açıdan sahip değildir. Beyaz çiftliklere «yerleşme» sayıları gittikçe ar-

tan siyahların, işledikleri toprak üzerinde mülkiyet ya da tasarruf hakları yoktur. Onlar yalnız toprak sahibine hizmet etmekle yükümlü tarım işçileridir; ama çalışmalarının bir bölümü, ailelerine tahsis edilen küçük toprak parçasından sağlanan ürünlerle ödenmektedir. Beyazların çiftliğinde «yerleşik» (squatter). ya da sözleşmeli tarım işçisi olarak, aileler dahil, toplam 3,3 milyon Afrikalı bulunmaktadır. (.....) «Siyah köylülerin elindeki %13'lük toprak kesimine ilişkin istatistikler konusunda bilgi almak zor. Bu alanlarda 7 milyon siyah yaşıyor. Yalnız 1960 ve 1970 yılları arasında 1,6 milyon Afrikalı «beyaz G. Afrika»dan rezerv bölgelere geri yollanmıştır; bunlardan 1,2 milyonu, beyaz çiftliklerde yerleşik olanlar ya da iş güçlerini kiralayanlardı.» (a.g.e. s: 127-128)

Mülk sahibi olma konusunda diğer sömürgeler gibi, G. Afrika'nın sömürge halkı da, yine ülkenin bir köşesine sıkıştırılmış, bir avuç toprak üzerine hapsedilmiş ve mülk sahibi olma hakları ellerinden alınmıştır. Bu alanlardaki tüm Afrikalılar tarım işçisi olarak beyazlara çalışmak zorunda bırakılmışlardır. Siyahların işledikleri toprak üzerinde mülkiyet ve tasarruf hakları yoktur. Sömürge insanı olan hekes, devletin istediği zaman istediği yere gönderebileceği insan durumundadır. Topraklar üzerindeki mülkiyet hakları olmamasının yanında ticaret konusunda da G. Afrika'nın sömürge halkı herhangi bir hakka sahip değildir.

«Yasalardaki açık hükümler ve devlet desteği ile yürütülen toplumsal uygulama, her beyazın hakim sınıfın tam bir üyesi olamamasına karşılık, ekonomik statüsü ne olursa olsun, hiç bir siyahın, toplumsal yapının herhangi bir düzeyinde kendisine denk düşen beyazla eşit ilişkiler içersine girememesini sağlamıştır.»

«Her çağdaş sınıf kategorisi içinde, —ister kapitalist, ister işçi, ya da köylü olsun—, siyah adam, devletin zorla koyduğu birçok sınırla beyaz arkadaşından ayrılmıştır.» (a.g.e. s: 121)

G. Afrika'da her sınıf ve katman arasında olduğu gibi, sömürge ulusun yazarın deyimiyle, «ister kapitalist, ister işçi ya da köylü olsun» mutlaka her iki ulus insanları arasında kanunlarla belirtilmiş sınırlar vardır. Sömürge ülkenin halkı her halükârda bu sınırları aşamaz.

Bir mukayeseyle Kürdistan'a baksak ve «Kürt egemen sınıflarıyla Türk egemen sınıflarının bir uyum içinde sömürü ve baskılarını devam ettirdiklerini» hatırlatarak, «Kurtuluş» yazarına bu iki ülkenin hangisi sömürgeci? (Kürdistan ve G. Afrika siyahları) diye sorsak, acaba bizim sayın yazar nasıl bir cevap verecektir?

Diğer alanlarda olduğu gibi, kültürel alanda da G. Afrikalı hakim ulus olan beyazlarla, sömürge ulus olan yerli Afrikalılar arasında yine bir statü vardır.

«G. Afrika'da beyaz olmayanların girebildiği tek bir tiyatro, dram okulu, bale okulu, konseratuvar vb. yoktur. (.....) Beyaz olmayanlara bilim ve teknoloji çok ender öğretiliyor. Doktorluk ve diğer sağlık eğitiminden söz etmek bile gülünç.» (a.g.e. s: 112-113)

Bir sömürge olan Afrika'nın yerlileri her şeyden olduğu gibi, bilim ve teknikten de mahrum bırakılmışlardır. Bu alanda da beyazlarla aynı haklara sahip olmadıkları gibi, bu hakları kanunla, yani iktisat-dışı cebirle ellerinden alınmıştır. G. Afrika beyaz. siyah vs. tüm Afrikalılarının (G. Afrika'ya yerleşmiş olan 750 bin Hintliler de dahil) olmasına rağmen: «bugünkü Güney Af-

rika, ülkede yaşayan tüm halkların ortak emeğinin ürünüdür. Kentler, fabrikalar, madenler ve kırlardaki tarım burada yaşayan tüm halkların ortak çabalarının bir sonucudur. Ama yaratılan bu zenginliklerden yalnız beyaz azınlık yararlanmaktadır.» (a.g.e. s: 99) Evet, bir sömürge olan G. Afrika'nın ekonomik, sosyal durumu böylesine açık statülerle her iki ulus arasında büyük bir eşitsizlik uçurumu koymuştur. Daha doğrusu tam bir sömürge statüsü koymuştur. Seçme, seçilme gibi vatandaşlık haklarına gelince; diğer şeylerde olduğu gibi, bu alanda da Afrikalı yerliler yine ayrı bir statüye tabidirler.

«Halkın çoğunluğuna, beyaz olmayanlara sömürge köleliğinin en kötü biçimleri uygulanmaktadır; ne bağımsız ne de özgürdürler. Toprakları yoktur, oy veremezler; yalnızca Johannesburg, Londra ve New York'taki borsalar da üzerinde çekişilen masalımsı zenginlikleri üretmek için ucuz emek sağlamak zorundadırlar.» (a.g.e. s: 10)

G. Afrika'da yerli sömürge halk üzerine uygulanan bu sömürge baskısı, sömürge halkın kendi ülkesinde pasaportsuz gezmesini, bir yerden başka bir yere gitmesini de kanunlarla yasaklamıştır. Ve aynı zamanda işçilerde diğer sömürgelerde olduğu gibi zorla çalışmaya mecbur edilmişlerdir.

«Yenilgilerinden sonra bile, Afrikalılar çok aranan işgüçlerini beyazlara gönüllü olarak teslim etmemişlerdir; onları çalışmaya zorlamak için, çoğu kölelik günlerinden kaynaklanan, sayısız tedbir hâlâ uygulanmaktadır. Bunlar arasında düşük ücretlere konan ağır vergiler ve pasaport yasaları, (belirli bir bölgede yaşama ve çalışma zorunluluğu) en başta gelenleridir.» (a.g.e. s: 9)

«(.....) G. Afrika pasaport yasaları, günde ortalama 1000 kişinin tutuklanmasına yol açmaktadır. Bu yasalar halkımızın ülke içinde bir yerden bir yere gitmesini yasaklamaktadır. Bir eyaletten, diğerine gitmeyi engelleyen yasalar da vardır.» (a.g.e. s: 110)

Alıntıdan görüldüğü üzere, bizim sayın yazarın zannettiği gibi pasaport yasası yalnız denizaşırı sömürgelerde olmaz. Pasaport yasası aynı zamanda «iç» sömürgecilikte de geçerli olan ve sömürgecinin temel niteliğini belirleyen önemli öğelerden biridir. «Kurtuluş» yazarı E. Birlikçilerine: «Zorlamaya gerek yok, Kürdistan burnunun dibinde, bir otobüse atlayıp dolaşsınlar. Sömürgeleri hep denizler ötesinde hayal ettiği için hatırlatalım. pasaport almak için başı ağrımayacak.» (K.S.D sy/24 s: 63) diyerek, pasaport yasasının yalnız denizaşırı sömürgelerde olabileceğini belirtmiştir. Eğer mesele yazarın zannettiği kadar kolaysa, kendisi şimdi G. Afrika'ya gitsin de, G. Afrikalı siyah bir sömürge insanıyla, G. Afrika'nın eyaletlerini, G. Afrikalı insana pasaport çıkarma «zahmetine katlanmadan» ülkeyi dolaştırsın bakalım. «Kurtuluş» yazarı ucuz laf ukelalığı yapmanın yerine, sömürge konusunda biraz daha fazla kafa yorsa ve biraz da dürüst olsaydı herhalde, bugünkü zevzekliğinden daha yararlı işler yapardı.

Sömürgelerdeki pasaport yasası, salt denizaşırı sömürgelere mahsus bir şey değildir. Genel olarak sömürge statükosunun ilkelerinden bir tanesidir. Fakat, illah da her sömürgeci veya her dönemin sömürgelerinde pasaport yasası vardır; veya pasaport yasası olmayan sömürge sayılmaz, diye bir genel kural da yoktur. Tüm sömürgelerde temel bir kural vardır, o da; statücodur. Ancak, bazı sömürgelerde ve bazı ko-

şullarda bu statükonun içinde, pasaport yasası da bulunur. Ayrıca, bulunmayabilir de. Bu önemli bir şeyi belirlemez. Ama genellikle sömürgelerde pasaport yasası vardır. Eğer bugün Kürdistan için veya Kürt vatandaşların Türkiye'ye gelip gezmeleri için bir pasaport yasası söz konusu değilse, bu belirleyici bir temel öğe olmakla birlikte, Türkiye ile Kürdistan arasında bir statükonun olmadığı esastan kaynaklanmaktadır. Yani, Kürdistan'ın bir sömürge olmadığı sorunundan kaynaklanmaktadır. Sömürge ülkeyle, sömürgeci ülkenin işçi sınıfı arasındaki farklılığa gelince:

«Başka konular gibi G. Afrika'da işçilerin toplu sözleşme hakları da yokuşa sürülmüş, ırkçı düşünce ve uygulamalarına saptırılmıştır. Afrikalıların sendika kurma hakkı yoktur, grev yasaktır. Diğer işçiler ise, ırk esasına göre kurulmuş sendikalara girmeye zorlanmaktadır. Hangi ırk gruplarının hangi işlerde çalışacağını saptama yetkisi hükümetindir. Farklı ırktan kişilere aynı iş için farklı ücret ödenir.» (a.g.e. s: 111)

«Siyah işçinin üretimde aldığı rol, kanunla işçi sınıfının geri kalan kısmından ayrı bir kategori olarak sınırlandırılmıştır. Üretici özelliğini kazanmasına karşı, ekonomi dışı mutlak bir engel konmuştur. Beyaz işçiyle ilişkisi, vasıfsız işçilerle işçi aristokrasisi arasındaki ilişkiye benzemez. Beyaz işçiler son derece imtiyazlı bir grup oluştururlar. Siyah işçi sınıfı kitesinin bunlara katılması yasal ve toplumsal tedbirlerle tamamen engellenmiştir; ve bu imtiyazlı grup, siyah işçinin sömürülmesinin, maksimuma çıkarılmasında faal bir rol oynaması için, politik olarak hakim sınıflarla bütünleştirilmiştir. Böyle bir örgü içinde, siyah ve beyaz işçilerin siyasal sınıf kardeşleri olduğunu ileri sürmek bilgiçlik taslamak olacaktır.» (a.g.e. s: 123)

G. Afrika'nın da sömürgecilik statüsünü geniş alıntılarla okuyucunun gözleri önüne sermiş bulunuyoruz. G. Afrika'yla ilgili incelemenin başında da belirttiğimiz gibi, G. Afrika'daki sömürgecilik, denizaşırı sömürgecilik değil, sömürge ve sömürgeci ulusun insanların aynı topraklar üzerinde yanyana yaşadıkları iç sömürge bir ülkedir. Buna rağmen, «Kurtuluş» yazarının zannettiği gibi, denizaşırı sömürgecilikle, G. Afrika'daki sömürgecilik politikasının en ufak bir ayrılığı yoktur ve tamı tamına birbirinin aynısıdır. Gine, Mozambik, yine Güney Afrika'nın durumunda olan Rodezya'da sömürge statükosu ne ise, Güney Afrika'daki sömürge statükosu da onların aynısıdır. Bütün bunlara rağmen «Kurtuluş» yazarı, statüko bakımından hiç bir ilişkisi bulunmadığı, buraya kadar incelemiş olduğumuz sömürgelerin hiç birisine benzemediği halde, bütün inadiyla her şeyi birbirine katarak, Kürdistan'a sömürge demeye devam etmektedir.

emeğin birliqi yayınları

Demokratik Devrimde
İki Ayrı Sınıfsal
İktidar

ÇIKIYOR

Yazışma Ad. P.K. 192 Beyazıt - İST.

«TKP» VE «BAŞ DÜŞMAN»
TAHLİLİ-2

(Baştarafı 7. Sayfada)

Kapitalist sistemde temel tez ve anti-tez, proletarya ile burjuvazidir. Kapitalizmin doğuşuyla birlikte zıtların birliği kanunu gereği proletarya da burjuvazinin anti-tezi olarak doğar; burjuvazinin sentezi olan kapitalist sisteme karşı proletarya sosyalist sistem sentezini savunur ve bu uğurda mücadele eder.

Proletarya ile kapitalist sistem arasındaki çelişki antagonistik çelişki olduğu gibi, hiç bir nedenle de tali plana düşmeyecek bir baş çelişkidir. Yalnız bu baş çelişkinin çözümünde proletaryanın uyguladığı mücadele biçimleri değişir; yoksa bu çelişkinin çözümü için mücadele hiç bir zaman için ne tali plana düşer, ne de ortadan kalkar, ta ki çelişki çözümleninceye kadar. Ülke koşullarına ve şartlara göre bazan proletarya doğrudan doğruya sosyalizm için mücadele ederek bu çelişkiyi çözmeye çalışır; bazan da ülke koşullarına göre, demokrasi uğruna bir mücadele verip ve tastamam bir demokrasiyi gerçekleştirerek sosyalizme geçer ve çelişkiyi böylece çözümler. Gerek, sosyalizmi gerçekleştirmek için demokrasi uğruna mücadele olsun, gerekse doğrudan doğruya sosyalizm için mücadelede olsun, proletaryanın baş çelişkisi her zaman kapitalist sistem ile dir. Bu çelişki, çözümleninceye kadar hiç bir zaman için tali plana düşmez.

Proletarya bu mücadelesinde bir bütün olarak hareket eder. Yani, tekeli işyerlerinde çalışan proleterler ayrı, tekelleşmemiş işyerlerinde çalışan proleterler ayrı, tarım proleterleri ve yarı-proleterleri ayrı bir şekilde ve ayrı ayrı amaçlar için mücadele etmezler. Hangi üretim dalında çalışırsa çalışsın, bilinç düzeyleri ne olursa olsun, tüm proletarya bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde üretim ilişkileriyle üretim güçleri arasındaki çelişkiden hareket eder. Bu çelişki ise, emekle sermaye arasındaki çelişkidir. Proletaryanın bu bütünlüğünü ve bu bütünlük içerisindeki mücadelesini bozmak, tekeli yerlerde çalışan proleterlerle, tekelleşmemiş işyerlerinde çalışan proleterler arasında nifak sokmak, Marksistlere değil, yalnız burjuvaziye has bir çaba ve düşüncedir.

H. Erdal, konuyu öyle bir yere getirmiş ki, tekeli işyerlerinde çalışan proleterlerin mi, yoksa tekeli dışı işyerlerinde çalışan proleterlerin mi daha bilinçli ve devrime öncülük edebilecek nitelikte oldukları, tartışmasına girerek, kendisinin işçi sınıfı içersine sokmuş olduğu nifakın haklı çıkması için bir zemin hazırlansın. Fakat biz yazarın bu şimilce oyununa gelmeyerek, işçi sınıfının hangi kesiminin daha bilinçli ve öncülük edeceği konusunu değil, tekeliçiliğin işçi sınıfı üzerindeki olumsuz etkilerini kısa da olsa açıklamaya çalışacağız.

İşçi sınıfı kapitalizmin bir ürünüdür. Fakat işçi aristokrasisi kapitalizmin üst aşaması olan tekeliçiliğin ürünüdür. Tekeliçilik doğduktan sonra onunla birlikte bir aristokrat tabaka da doğmuş, işçi sınıfının iktidar uğruna mücadelesinin bir engeli haline gelmiştir. H. ERDAL'ın kendisinin de belirttiği gibi, tekeliçilik, işçi sınıfının ücretlerini artırır, işçi sınıfı içersinde ekonomik yönden gelişmiş bir aristokrat tabaka yaratır ve bu aristokrat tabaka ile işçi sınıfı hareketini bölmeye ve etkisiz hale getirmeye çalışır. İşçi sınıfını uyarmak, mücadelesini parçalanmadan devam ettirmesini salık vermek gerekirse, işçi sı-

nıfına tekeliçiliğin oluşturacağı aristokrat tabakayı izah etmek ve onların sakıncalarını açıklamak gerekir. Ama sayın yazar bunun tersini yapmaya çalışmış.

H. ERDAL, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısına uygun bir mücadele anlayışı getirmenin yerine, işçi sınıfı içine nifak sokup, parçalamaya çalışarak Türkiye'nin ve işçi sınıfının ekonomik ve sosyal yapısını kendi öznel isteklerine uydurmaya çalışarak, tam bir çelişki içine düşmüştür. Öyle ki, bir yandan, tekeli işverenlerin «tekel dışı işverenlere oranla görece daha yüksek ücret vererek, çok daha fazla olan sömürülerini gizlemek» istediklerini söylerken; öbür tarafta, tekeli dışı işyerlerinde çalışan işçilerin üzerindeki «fazla olan» sömürüyü gizlemek için, bu işçilere «yüksek ücret vererek» bu sömürülerini gizlemeye çalışan bir burjuvazinin olmadığını hiç düşünmemiş. TKP programının savunuculuğunu yapan bu yazar, TKP'nin ipe sapa sığmaz programını savunayım ve biraz da bilgiçlik yapayım derken; hem TKP programına ters düşmüş, ve hem de kapana düşerek, işçi sınıfı düşmanlığı yüzünü açığa çıkartmıştır. Çünkü, yazar bir yandan işçi sınıfı açısından bilinçlilik ve örgütlenmenin kısıtası olarak, fazla sömürülmeyi getirirken ve tekeli işyerlerinde çalışan işçilerin işverenlerinin bu işyerlerindeki işçilerin ücretlerini yükselterek sömürülerini gizlemeye çalıştıklarını belirtirken; tekeli dışı kalmış işyerlerinde çalışan işçilerin üzerindeki ağır sömürü ve baskının gizlenmesi için, bu işyeri sahiplerinin, bu alanlardaki işçilere «yüksek ücret vererek» sömürülerini gizlemeye çalışmadıklarını da dolaylı bir şekilde açıklamıştır. Bu durumda eğer bilinçlenmenin kısıtası ağır bir sömürü altında olmaksızın, bu demektir ki, tekelleşmemiş işyerlerinde çalışan işçiler, tekeli işyerlerindeki işçilerden daha bilinçlidirler. Çünkü tekeli dışı işyerlerindeki işçiler, daha fazla sömürülüyorlar ve bu sömürüyü «gizlemek» için kendilerine fazla ücret veren biri de yok üstelik.

Görüldüğü gibi yazarın mantığından hareket edilse bile, yazarın işçi sınıfı hakkındaki tahlil ve tespiti bilimsellikten uzak, tamamen öznel isteğe dayanan, kasıtlı bir tespit olduğu açıkça kendini göstermektedir. Yazarın bu tahlilinden şöyle bir sonuç da çıkmaktadır.

Türkiye'de en çok ezilen, en çok örgütlü ve en çok bilinçli işçi tekeli işyerlerindeki işçilerdir. Bu işçiler tekeliçilik tarafından ezildiği ve sömürüldüğü için tekeliçiliğe karşı mücadele edecek, tekeliçiliği yıkacak, fakat bir sistem olarak kapitalizme dokunmayacak ve bu kapitalist sistemin tekeli işyerlerinin dışında kalan alanlarda işçilerin burjuvazi tarafından sömürülmesine göz yumacaktır. Yazar böyle düşünmeseydi, Türkiye'de kocaman işçi sınıfının içinde yalnız tekeli işyerlerinde çalışan işçileri ele alıp, bunların da tekeliçilik tarafından ağır bir şekilde sömürüldüğünden, sadece tekeliçiliğe karşı mücadele edeceklerini basit ve sığ bir mantıkla ispatlama çabası içine girmezdi.

İşçi sınıfını, bir sınıf olarak değil, işyerlerine göre parçalara ayırmak ve her işyerindeki işçinin siyasi mücadeleyi ayrı bir amaçla yürüttüğünü düşünmek ve iddia etmek, işçi sınıfının ideolojisine tamamen terstir. Marks'ın da belirttiği gibi, proletarya tüm ezilenleri ezilmekten kurtarmadığı müddetçe kendisini sömürülmekten kurtaramaz. Bunun için, değil, tekeli işyerlerinde çalışan işçilerin diğer alanlardaki işçilerle birlikte, onların çıkarları için mücadele etmesi; tüm proletarya, küçük burjuvazinin bile sömürü ve baskıdan kurtulması için, en ön saflarda mü-

cadele eder. Bunlar herkesin bilebileceği açık ve basit gerçeklerdir. Bunu sayın yazar da biliyordur. Fakat, buna rağmen ipe sapa sığmayan, oportünist dünya görüşünü savunabilmek ve haklı çıkarmak için, böylesine oyunlara girmiştir.

Şimdi yazara bir soru sormak gerekirse (hem de kendi ağzıyla) acaba sayın yazar ne cevap verecektir: «Söz konusu demokratik hareketler esas olarak, topraksız ve yoksul köylünün çıkışları değildir. Bu, eylemlere katılanların sosyal bileşimlerinde olduğu kadar, ileri sürülen belgelerde de görülmektedir. Traktör, tohum, gübre talepleri ve taban fiyatlarını protesto, topraksız ve yoksul köylülüğün istemleri değildir, küçük tarım üreticilerinin talepleridir.» Evet, H. ERDAL mevcut durumda kırsal alanlardaki köylülüğün traktör, tohum, gübre talepleri ve taban fiyatları için meydana gelen istemler ve demokratik hareketlerin topraksız ve yoksul köylüye değil, küçük üreticilere ait olduğunu belirtmektedir. Peki topraksız ve yoksul köylülüğün talebi nedir? Kendinizi Marksist saydığınıza göre, küçük üreticilerin taleplerine el atıyor, onlarla ilgileniyor, onların nasıl bir mücadele edeceğini ve amaçlarının ne olduğunu belirtiyorsunuz; peki topraksız ve yoksul köylüler için ne dersiniz acaba? Yoksul köylülerin ve tarım proleterlerinin talep ve istemleri nedir? Ne uğruna mücadele ederler ve nasıl bir ittifak içine girmelidirler? Yoksul köylülüğün ve tarım proleterlerinin sosyalizm uğruna mücadele edeceğini sayın yazar kabul eder kanısındayız. Böyle kabul edecek olursak, yazarın aristo mantığından da adi düşüncesine göre, tekeli işyerlerinde çalışan sanayi proleteriyası sosyalizm uğruna değil, kapitalizme karşı değil, fakat sadece tekeliçiliğe karşı savaşıyor; ama yoksul köylülük ve tarım proleterleri sosyalizm uğruna mücadele eder! Belki de tarih boyunca hiç bir oportünist sanayi proleteriyasını bu kadar aşağılamamıştır.

Bir de yine yazarın tahlillerine göre, tekelleşmemiş işyerlerinde çalışan proletaryanın herhangi bir mücadele verip vermedikleri ve ne için neye karşı mücadele ettiklerini de sayın yazardan öğrenmek isterdik. Acaba Türkiye'de yalnız tekeli işyerlerindeki proletarya mı bir mücadele yürütüyor, yoksa, tekelleşmemiş işyerlerindeki proleterler de herhangi bir mücadele veriyorlar mı? Tekelleşmemiş işyerindeki proleterlerin de güçlü bir mücadele yürüttükleri herhalde yazar tarafından inkâr dilemeyecek kadar açık bir gerçektir. Bu tekeli dışı işyerlerinde çalışan proleterler, yazarın mantığına göre tekeliçiliğe karşı mücadele edemeyecekleri için, ancak genel olarak kapitalizme karşı mücadele ederler. Böyle olunca; sayın H. ERDAL, yoksul köylü, (yarı proleterler) tarım proleterleri ve tekeli dışı işyerlerindeki proleterlerin kapitalizme karşı mücadelelerini destekler mi? Bunları tekeli işyerlerinde çalışan proleterlerle bir parti çatısı altında değil de cephe ittifakları içinde mi toparlar? Yazarın, Türkiye proletaryasını bu şekilde saflara ayırmasına bakılınca, dünyada hiç kimsenin bugüne kadar düşünmediği ve yapmadığı bir şey yapması gerekir. O da; tekeli işyerlerindeki proleterlerle, diğer işyerlerindeki proleterleri bir parti içinde değil, bunları da ittifaklar politikasına göre bir cephe etrafında toparlaması gerekir. Kuşkusuz bu yüce şeref de, TKP ile onun pek yaman savunucusu H. ERDAL'a ait olur!

İşçi sınıfı bilminden kaçmak, gerçekleri gizlemek için, H. ERDAL'ın çizmiş olduğu oportünist tablo, yazarın bütün laf ebeliği ve siyasi simsarılığına rağmen, işçi sınıfı düşmanlığını sırtarak göstermektedir.

**ECEVİT'İN KÜÇÜK KURULTAY
KONUŞMASI VE PROLETARYANIN
BAĞIMSIZ SINIF SİYASETİ**

(Baştarafı 3. Sayfada)

lan herşeyde olduğu gibi, CHP de bu noktada eski yerinden koparken, kendisini eski bağlarından ve ilişkilerinden arındırmaya çalışacaktır. Çünkü CHP daha önce de belirttiğimiz gibi, belirsiz bir siyaset ışığında Türkiye'nin ekonomik sosyal meselelerine bir belirsizlikle yaklaşmış ve tabiri caizse, süt içmek isteyen bir farenin süt kazanına düşerek çıkmak için çırpındığı gibi, CHP'de Türkiye'de siyasete «orta sol»dan girmiş, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin ekonomik ve demokratik taleplerinin içerisine kafası üstü düşerek, şimdi bunların içinden çıkmak için büyük bir çırpınış içersine girmiştir ve bundan kurtulmanın çabaları içindedir.

Bu yazıya almış olduğumuz alıntidan görüldüğü gibi, ÜRÜN yazarının, CHP'nin geçmişteki sol anlayışıyla bu gününü karşılaştırıp, hayretlerini belirtmesinin esas sebebi işte bu noktadır. Yani CHP'nin, eski çevresinden kurtulmak için, yapmış olduğu çırpınışlardır. Türkiye'nin ekonomik sosyal ve siyasal yapısı öyle bir duruma gelmiştir ki, CHP'nin sağa doğru kaçışını artık hiç bir güç engelleyemez; tekelci sermaye CHP'yi sağa doğru çekmektedir ve daha da çekecektir. Bunun için TSİP ve «TKP»nin, hâlâ CHP'yi sola çekmek için Ecevit'e boynu bükük bir yalvarış ve ikna tavrı içine girmeleri ve eleştiri adı altında serzenişleri hiç bir şeye yaramayacaktır.

Artık mevcut durumda, İLKE yazarının yaptığı gibi, Ecevit'e bilimsel sosyalizmi anlatmak ve öğretmeye çalışmakla veya onunla «bilimsellik» üzerine polemiklere girmek son derece anlamsızdır. Sosyalistler için bir tek alternatif kalmıştır. O da, bütün sosyalist ve demokratik güçleri bir cephede toplamak ve bu güçlerle CHP'nin içindeki ilerici demokratik unsurları koparmak siyaset sahnesinde CHP ve onun gibi burjuva partilerine karşı mücadele etmektir. Bundan başka bir alternatif yoktur.

1977 genel seçimlerinin örneğini yazımızın başında vermiştik. Emeğin Birliği'nin 7. ve 12. sayılarında CHP'ye karşı nasıl bir politika izlendiğini de belirtmiştik. O dönemde biz bunları oportünistlere bir türlü anlatamadık. Bu gün yine aynı şeyleri tekrarlıyoruz. Bu gün yine sosyalistler ayrı bir yumruk olmadan ne CHP karşısında, ne diğer burjuva partileri karşısında, ne de faşizm, emperyalizm ve tekelci kapitalizm karşısında, sosyalistlerin bir güç olduğunu kanıtlamak, faşizmi ve tekelci kapitalizmin baskılarını azaltmak olanaksızdır.

CHP sağa doğru tek başına kaymamaktadır. CHP sağa doğru kayarken, sosyalist güçler arasında da birtakım tahribatlar yapmayı, onları parçalamayı, güçsüz düşürmeyi ihmal etmemektedir. Örneğin DISK'i ele geçirmesi ve daha sonra TÖB-DER'i parçalamaya çalışması. POL-DER'i yok etme çabaları, «toplumsal anlaşma» ve dernek yasalarında yapmak istediği değişiklik vs. gibi, girişimlerle sosyalist güçleri zayıflatmaya ve hatta ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Kuşkusuz, daha önce de belirtmiş olduğumuz, yol ayrımı durumu, sadece CHP için değil, CHP kuyrukçuluğu yapan diğer oportünistler için de söz konusudur. CHP sağa kaydııkça CHP kuyrukçuluğu yapanlar, bir yandan acı gözyaşları dökerken, bir yandan da sızlanarakta olsa CHP peşinden emekliyerek, oportünizmin batağına daha fazla gömülmektedirler. DISK örneğinde görülen manzaranın aynısını, daha yakın geçmişte bütün sosyalistler TÖB-DER'de de gör-

düler. «TKP» DISK'i nasıli sessiz sedasız CHP'ye teslim ettiyse, TÖB-DER'i de aynı şekilde CHP'yle birleşerek parçalamaya çalışıp, bütün etkinliğini ortadan kaldırmaya kadar işi vardiirmiştir. Bu durumlar, açıkça göstermektedirki, Türkiye'de varılmış olan bu yol ayrımında işçi sınıfı adına şaklabanlıklar yapanların da bütün yüzleri açığa çıkmıştır. Bütün bunlara rağmen, biz Emeğin Birliği olarak, işçi sınıfı adına konuşan bu oportünistlere yeniden seslenmek durumundayız. Bunun için, biz Ecevit'le bilimselliğin ve sosyalist bilimin, ya da Ecevit'in deyimiyile doğa biliminin tartışmalarına girmenin yerine bir siyasetin ortaya konması amacıyla oportünistlere seslenip, onları uyarmaya çalışıyoruz ve çalışacağız.

Çünkü, Ecevit'le girilecek her polemik boşunadır ve yararsızdır. Bu durumda yapılacak bir tek şey vardır, o da: bir bağımsız siyaset ortaya koymak ve Ecevit'in sola karşı aldığı tavır karşısında tavır takınmak. Bunun için ortak bir zemin bulup, ortak bir siyaset olarak CHP siyasetinin karşısına çıkmak, zorunluğudur. Yoksa boş laflar hiç bir şeyi halletmez. Bu bakımdan Emeğin Birliği sosyalizm adına konuşan herkese, Ecevit'in sosyalistlere takınmış olduğu bu tavır karşısında bir tavır takınmalarını ve bir siyaset önermelerini istemektedir. Örneğin, mevcut durumda bütün solun üzerinde durduğu ve herkesin lafını ettiği, bir anti-faşist gücbirliği sorunu var. Ve Türkiye çapında genel olarak siyasetlerin bir çatışması var. Bu noktalarda nelerin yapılması gerektiği sosyalistler tarafından doğru bir şekilde saptanıp, ilkel birlikler oluşturularak bir mücadeleye yürütülmelidir. Bu güne kadar gerek «TKP» gerek TSİP olsun ve gerekse daha başka oportünist siyasetler olsun, faşizme karşı yapılacak bir gücbirliğine CHP'yi de çağırılmışlardır, onu da bu gücbirliği içersine katmaya çalışmışlardır ve bir çoğu bu siyaseti devam ettirmektedir. Ecevit'in bu son Küçük kurultayda yapmış olduğu konuşmadan sonra oportünistlerin bu siyasetlerini yeniden gözden geçirmeleri gerekir. Ve bu konu üzerine yoğun bir tartışma ortamının yaratılarak, bu konunun iyice açıklık kazanmasının sağlanması gerekir. Öyle zannediyoruz ki; burjuva kuyrukçuluğu yapan oportünistler Ecevit'in bu son tavrına rağmen hâlâ anti-faşist gücbirliği mücadelesinde CHP kuyrukçuluğundan vazgeçmemişlerdir. Fakat, buna rağmen sık sık CHP içinde büyük bir anti-faşist kitlenin bulunduğunu tekrarlamaktadırlar. Ama bu anti-faşist kitlenin anti-faşist cepheye nasıl çekileceği konusunda hiç bir siyasetleri yoktur. Bir tek siyasetleri var o da: CHP'yi tümüyle anti-faşist gücbirliği içine sokmak için boş yere çaba harcamalarıdır. Kanımızca doğmuş olan bu mevcut siyasi imkan kaçırılmamalıdır. Oportünistler akıllarını başlarına döşeyip, artık kendilerini düşmüş oldukları oportünizm batağından kurtarma çabası içine girmelidirler. Çünkü, CHP genel başkanı çok açık bir şekilde kendi dışlarında kalan solu benimseyen her CHP'linin savunmuş olduğu düşüncenin yanında yer alması gerektiğini belirtmiştir. Yani CHP genel başkanını artık CHP içindeki anti-faşist unsurlara bile tahammül edememektedir. Ve bunun için de bunlara CHP'den ayrılmalarını salık vermektedir. Sosyalistler böyle bir durum karşısında siyasetsiz kalırlarsa, ne CHP'nin sol içinde yaratacağı tahribatı önleyebilirler ve ne de CHP içindeki anti-faşist güçleri CHP engelinden kurtarabilirler.

Herkesin bilebileceği gibi, anti-faşist, küçük burjuva demokrat unsurları, faşizm karşısında ancak bir proletarya partisine dayandıkları müddetçe istikrarlı olabilirler. Proletarya partisi ol-

maksızın, sosyalist güçler ilkeler etrafından bir birlik oluşturmaksızın, anti-faşist olan küçük burjuva ve demokrat unsurlar CHP'nin içinde kalacak ve CHP yönetiminin baskısı altında sinerek varlıklarını orada devam ettireceklerdir. Ecevit bu gün açık açık bütün kamuoyu önünde işçi sınıfının bilmi olan sosyalizme, tüm sosyalist güçlere, emekçilere ve anti-faşist demokrat unsurlara kesin bir tavır almış, bunları dışalamaya çalışmışken. Marksistler bu fırsatı kaçırmadan doğru bir şekilde değerlendirmek zorundadırlar. Daha önce de belirttiğimiz gibi, CHP sosyal-demokrat bir parti olmadığı için, belli bir kuramı da yoktur. CHP içinde toparlanmış olan hemen hemen tüm unsurlar da bu kuramsızlık ve siyasetsizlik içinde ne yapacağını bilmez durumdadırlar. CHP'nin sınıfsal ve sosyal yapısı heterojen bir yapıya sahip olduğu gibi, siyasi olarakta CHP kitlesi heterojen bir yapıya sahiptir. Yani CHP içinde siyaset olarak bilinçli bir şekilde tekelci sermayeyi savunan yöneticiler bulunduğu gibi, yine bilinçsiz bir şekilde tekelci sermayeye ve tüm anti-demokratik baskılara karşı olan geniş bir kitle de vardır. Sosyalist güçler hiç olmazsa ilkel birlikler etrafında bir güç oluşturamaz, CHP'nin anti-faşist kitle temelini çekmeye ve CHP'den koparmaya çalışmazlarsa; o zaman CHP sağa kayarken bu kitlesini de, onların bilinçsizliğinden yararlanarak, sağa çekmeyi başaracaktır. Ama sosyalist güçler, emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı ilkeler etrafında bir birlik oluşturur ve Ecevit'in bu gün kendi içinden atmaya çalıştığı ve hâlâ CHP'nin içinde bulunan ilerici, demokrat tüm güçleri bu birlik etrafında toparlamaya ve bu birlik içersine çekmeye çalışırlarsa, hem Ecevit muradına ermiş olur, yani CHP içindeki demokrat güçlerin vermiş olduğu rahatsızlıktan kurtulmuş olur; hem de anti-faşist halk cephesinin bütün maddi koşulları oluşturulmuş olur.

İşte bu gün yapılması gereken şey:

1 — Tüm sosyalist güçlerin emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı bir cephede ilkeler etrafında bir birlik sağlayarak, anti-faşist gücbirliğini oluşturmaları,

2 — Diğer tüm burjuva partilerine olduğu gibi, CHP'ye karşı da ortaya bir siyaset koyarak, bu siyaseti tüm işçi sınıfı ve diğer emekçiler arasında yaygınlaştırmaya ve özellikle CHP'nin tabanında yaygınlaştırmaya çalışmaları,

3 — Oluşturulmuş olan bu birlik ve siyasetle CHP'nin tabanı içersinde yoğun bir çalışmaya girip, CHP'nin tabanını CHP'den kopartarak, CHP'nin yöneticileri, emperyalizm ve işbirlikçi tekellilikten yana olanları sağa, CHP'nin anti-faşist demokratik güçlerinin ise sola doğru çekilmesine çalışılmalıdır.

Yukarıda kaba hatlarıyla belirtmiş olduğumuz ilkelerin gerçekleştirilmesi için; bu gündən çaba sarfetmekte olan, VATAN PARTİSİ, ve EMEĞİN BİRLİĞİ'nin siyasetler düzeyinde kurmaya çalıştıkları gücbirliği, en ufak bir geciktirilme yapılmaksızın ve hatta taktik alanda belli ölçüde belli tavizler verilerek, (bunu daha çok Emeğin Birliği için söylüyoruz) gerçekleştirilmelidir. Ve bu birlik mevcut durumda katılmış olan siyasetlerle sınırlandırılmayarak sosyalizm adına konuşan tüm siyasetlerin bu birlik içersine çekilmesi için bütün gücüyle çalışılmalıdır.

Hiç kuşkusuz, tüm örgütlenmeler ancak, örgütlenmeye uygun bir kuram temelinde yapıldığı müddetçe kalıcı ve uzun ömürlü olur. Anti-faşist gücbirliği ve anti-faşist halk cephesinin oluşturulmasında temel kuram emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadele sonucu bir demokratik halk devriminin gerçek-

(Devamı 15. Sayfada)

BİRLİK ÜZERİNE TARTIŞMA SOMUT OLMALIDIR

(Baştarafı 5. Sayfada)

örneğin Nikaragua, İran vb. ülkelerde tüm halk hareketleri salt feodalizme ve emperyalizme karşı değil, hemen hemen hepsi, işbirlikçi iktidarlara ve onların maddi temeli olan kapitalizme karşı yönelik hareketlerdir. Ama bütün bunlara rağmen, MDD geçmişte görüldüğü gibi, bir kuram olarak doğmuş ve zafer kazanmıştı. Böyle olduğu halde, bunu çeşitli kelime oyunlarıyla değiştirmek, başka şekilde göstermeye çalışmak, fraksiyonculuk hevesinden başka hiç bir şey değildir. MDD ya kuram olarak terk edilmeli; yani MDD'nin gösterdiği feodalizm ve emperyalizm hedefinden vazgeçilerek Türkiye'de devrimi gerçekleştirecek esas hedefler gösterilerek bir mücadele savunulmalı, ve yahutta bir takım kelime cambazlıklarıyla örtülü bir şekilde savunulmasından vazgeçilerek doğrudan doğruya MDD savunulmalıdır.

Başka bir örnek de, «Sosyalist Devrim» örneğidir. Yani sosyalist devrimi savunanların kuramıdır. Bu da başlı başına bir kuramdır. Örneğin TİP sosyalist devrimi savunmaktadır. Yani Türkiye'de bir demokratik devrim değil, doğrudan sosyalist devrimin birinci etapta gerçekleşeceğini iddia etmektedir. Bunun doğruluğu tartışılır. Bu konuda polemiklere girilir. Türkiye'de birinci planda demokratik devrimin gerçekleştirilip, kesintisiz olarak sosyalizme geçmenin mi, Türkiye koşullarına uygun, yoksa birinci planda sosyalist devriminin mi gerçekleşmesi Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısına uygun olduğu tartışılır ve bu konuda hangisinin uygunluğunun açıklanması kolayca saptanabilir. İşçi sınıfının mücadelesi, bir taraftan böyle yanlış kuramların etkisiyle, bir taraftan da kuramsız ve siyasetsiz bir ideolojik demagojinin ve fraksiyonculuğun yaygarasıyla, gelişimi engellenmiş ve dağınkılığa terk edilmiştir. Örneğin, «anti-oligarşik» devrimi savunanlar bile bir sürü parçalara ve bir sürü fraksiyonlara ayrılmışlardır. Ve ortalığı bir laf curcunasına vermişlerdir. Öyleki; «anti-oligarşik devrim» bir muamma haline getirilmiş. Yani ne olduğu bilinmeyen bir şey. Her birisi ayrı ayrı şekillerde yorumlamaktadır. Kuşkusuz bunların hepsi fraksiyonculuğun maddi temelini oluşturarak, her gün yeni bir fraksiyonun doğmasını sağlamaktadır. Mesela «anti-oligarşik» devrimi savunan bir KURTULUŞ var; onun içinden de şimdi yine aynı şeyi savunan bir başka fraksiyon doğmakta. KURTULUŞ'tan başka «D. Yol» var. Yine bunlar da bir kaç parçaya bölünmüş çeşitli guruplar halinde «anti-oligarşik» devrimi savunmaktadırlar. Bu artık fraksiyonculuğu da geçip, bir maskaralık durumuna dönüştü.

Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı, artık Türkiye'de fraksiyonculuğun işçi sınıfı nezdinde pili bitmek üzeredir. Bu tip fraksiyonculuğun peşine artık işçi sınıfı değil, küçük-burjuva entellektüelleri ve avare guruplar düşmektedir. Ve bu fraksiyonculuğu küçük burjuva entellektüeller yarattığı için de sınıfsal yapıları gereği fraksiyon yaratma iştahları bir türlü bitmemekte tam tersine giderek artmaktadır.

Bu gün artık Türkiye'de varılmış olan moment noktası, fraksiyonculuğun iflas

edip, kuramlar etrafında bir birliğin oluşturulmasıdır.

Türkiye'de: 1 — MDD, UDD, «anti-oligarşik devrim», savunucuları, bir kuram etrafında ya toparlanırlar, veya tamamen yok olurlar. Bu düşünceleri savunanlar ya TEP'in ya da TKP'nin ya da herhangi bir «anti-oligarşik devrim» örgütlenmesi etrafında bir toparlanma içine girerler, ya da bunlardan bir kesimi görüş değiştirip, başka düşünceler etrafında toparlanırlar. Ve bu kuramı savunanlar birlikte kalırlar.

2 — Sosyalist devrimi savunanlar da aynı şekilde bu kuram etrafında, yani, TİP'in etrafında bir toparlanmaya giderler.

3 — Faşizme, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı demokratik halk devrimini savunanlar da, bu kuram etrafında bir siyasal birlik içersine girerler.

Belki bu tip toparlanmalar, yani bir kuram etrafında oluşturulacak birlikler uzun bir süreci alabilir, ama bundan başkası da olamaz. Çünkü artık dar fraksiyonculuk zihniyeti kendini yiyip, bitirmek üzeredir. Mesela, MDD'den daha bir sürü düşüncelerle birlikte «anti-oligarşik devrim» tezi doğmuştur, ve başından anti-oligarşik devrimi savunanlar bu gün bir sürü başka, başka parçalara ayrılmışlardır. Artık bu parçalanma ve ayrılmalar, öyle bir maskaralık düzeyine gelmiştir ki, hiç kimse bu ayrılmaların sebebini sormaya bile ihtiyaç duymamaktadır. Acaba, «yeni ayrılanlar hangi düşüncüyü savunuyorlar» diye merak edip, ayrılmış olan her yeni gurubun, düşüncelerini öğrenmeyi merak eden az kişi var Türkiye'de artık. Çünkü, örneğin bir KURTULUŞ, kısa bir zaman önce doğar ve aradan fazla bir zaman geçmeden bir bakarsın kendi içinde bir parçalanma başlar. KURTULUŞ'un DEV-GENÇ'ten ayrılması «belki DEV-GENÇ'i sağlamlaştırmıştır» diye düşünürken, bir bakıyoruz, kısa bir süre sonra DEV-GENÇ (yani Devrimci Yol) de kendi içinde bir kaç parçaya ayrılmış. Ve herkes birbirine alabildiğine küfredip, büyük bir dedikodu kampanyası açıyor. Bütün bunlar göstermektedir ki, artık fraksiyonculuk iflas ediyor, fraksiyoncuların kendileri bile bilmeden bir kuram arıyorlar. (TSİP'deki parçalanmaları belirtmeye hiç lüzum yoktur.) Tabiri caizse, Türkiye devrimci hareketinde fraksiyoncu zihniyet bir amipe döndü artık, parçalanmadan yaşamını sürdürüyor. Ama hiç kuşku yokki, bu dağılmaların ardından bir toparlanma gelecektir. Bu toparlanma da daha önce belirttiğimiz gibi, kuramlar etrafında oluşacak bir toparlanmadır. Başka türlü mümkün değildir.

MDD'nin parçalanıp, bir sürü fraksiyonlara bölünmesi; hiç kuşkusuz, MDD kuramının Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısına uygun olmayan, Türkiye için subjektif bir düşünce olma yönünden gelmektedir. MDD bu soyutluktan dolayı Türkiye'de geçerli bir kuram ve siyasi güç olamamış, ve bir sürü açık yerlerinde ayrılmalar ve dağılmalar olmuştur. Ülkenin ekonomik sosyal yapısına uymayan, fakat, başka ülkelerde gerçekleşmiş olan ve Türkiye'ye uygulanmaya çalışılan bir kuram olduğu için, MDD her şeyden önce fraksiyonculuğun ilk temel kaynağı olmuştur. Ama Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısına göre oluşmuş olan bir kuramdan çeşitli fraksiyonların doğmasının olanağı yoktur. Yoktur, çünkü kuram; devrim, karşı-devrim güçleriyle, devrimin he-

deflediği amaçlarla, örgütlenmesiyle, milli mesele sorunuyla, dünya konjonktürünün değerlendirilmesiyle, vb. tastamam bir bütündür. Kuram bu niteliğinden dolayıdır ki, örgütlenmeyle sıkılmış bir yumruk haline gelir, içiçe girer ve böylece fraksiyonların doğmasını önler ve ancak, tek tek unsurların veya parçaların kopmasıyla daha da sağlamlaşır, daha da bir bütün yapı içine girer, ve bu kuramdan kopmuş olan parçalar da bu kuramı değil, başka bir kuramı ve düşüncüyü savunmak zorunda kalırlar. Çünkü, aynı şeyleri savundukları müddetçe o kuram içinde kendilerine herhangi bir güç ve taraftar bulamazlar. Zorunlu olarak kuramın tümüne karşı çıkıp, başka bir kuramı savunmak zorunda kalırlar.

Ama kuramsızlık böyle değildir. Kuramsızlıkta fraksiyonculuğa açık bir sürü kapı vardır. Örneğin, KURTULUŞ'un 25. sayısının 58. sayfasında ulusal sorunla ilgili şöyle bir görüş var:

«Yazılarımız dikkatlice okunduğunda, görüşlerimizin çok açık olarak sergilendiği görülecektir. Birlikte örgütlenmenin tutarlılığı üzerinde dururken biz sorunu mutlaklaştırmıyoruz. Tek çözüm budur ve başka çözümler hainliktir, demiyoruz. Ayrı örgütlenme konusuna da sorunun çözüm yollarından biri olarak bakıyoruz. Ama, bu konuda çok sert görüş ve eğilimleri de eleştirerek, ulusal dar görüşlülükten uzak ve somut durumdan kaynaklanan bir bakış açısıyla ulusal sorunun ele alınması gerektiği üzerinde ısrar ediyoruz. Bizce doğru devrimci tutum budur.»

Görüldüğü gibi, KURTULUŞ Kürdistan sömürge dediği için, örgütlenmede de birlikte örgütlenmeyi, kuramın kesin bir kuralı olarak ortaya koyamıyor. Zorunlu olarak «ayrı örgütlenme konusuna da sorunun çözüm yollarından biri olarak bakıyoruz» demektedir. Ve bunu da bir devrimci tutum olarak ilan edip, güya bir kuram ortaya çıkarıyor! Halbuki kuramlarda belirsizlik olmaz. Yani, her kuramın mutlaklaştırdığı bir örgütlenme vardır. Çünkü kuramlar gerçek tahlil ve tespitlere dayanarak doğar, bunun için de her kuramın örgütlenmesinde bir muğlaklık değil, bir mutlaklık vardır. Yani kuramla örgütlenme içiçe bir bütündür. Eğer kuram yoksa, örgütlenme konusu da muğlaktır. Aynen KURTULUŞ'tan aldığımız alıntıda görüldüğü gibi. Besbelliki, bu kuramsızlık, KURTULUŞ'tan bir parçalanma için yeni bir kapı açmıştır. Kurama göre, madem Kürdistan sömürge, örgütlenmesi de ayrı yapılır; veya bunun tersi olan, madem Türk emekçileriyle Kürt emekçilerinin birlikte örgütlenmesi gerekiyor, o zaman Kürdistan sömürge değildir, şeklinde bir kesinlik gerekir.

Bunun böyle olduğunu Marksizm-Leninizm ispatlamış ve dünya pratiğinde tastamam bir şekilde doğrulanmıştır.

Kuramsızlık, her zaman için fraksiyonlara bir açık kapı bırakır. Mesela KURTULUŞ'tan aldığımız alıntıya dayanarak, bir fraksiyonun KURTULUŞ'un içinden doğarak ayrılması fevkalade olanak dahilindedir. Kendisine siyaset diyen bir düşünce, Kürdistanın örgütlenmesi bakımından, «birlikte de, örgütlenebilir, ayrı da örgütlenebilir» derse; aynı siyaset içinde bir gurubun çıkıp, «madem her ikisi de doğru, biz ayrı

(Devamı 15. Sayfada)

**BİRLİK ÜZERİNE TARTIŞMA
SOMUT OLMALIDIR**

(Baştarafı 14. Sayfada)

örgütlenmeyi savunacağız, bunun için de sizden ayrılmak zorundayız» demesi mümkün olmaz mı? Veya böyle derse haksız mı? İşte mevcut koşullarda kuramsızlığın bir oyuncu-çağa dönüştüğünün en bariz örneklerinden birisi KURTULUŞ'tan almış olduğumuz bir ahıttır. Ve hiç kuşku yokki bu tip düşünceler bir kuram olamazlar, olmadıkları için de fraksiyonculuğun anası haline gelir ve her gün yeni yeni fraksiyonlar doğururlar.

Başka bir örnek daha verelim: Kurulmaya çalışılan anti-faşist güç birliğinin ilkele-ri tayin edilirken; EMEĞİN BİRLİĞİ kuram ve ilke olarak, anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-kapitalist tezler ileri sürmüştür. KURTULUŞ bunun yerine anti-emperyalist, anti-faşist, ve «anti-şovenist» ilkelerini önermiştir. Peki, anti-Şovenizm nedir? Ve şovenizme karşı olmak kime karşı olmaktır? Herkes bilmektedir ki, Şovenizm, burjuvazi-nin yarattığı ve burjuvaziyle birlikte doğan bir düşüncedir. Ve sistem olarakta, kapita-lizmin bir ürünüdür. Kapitalizm ve burjuva-zi, ortadan kalkmadan, yani sistem olarak ortadan kalkmadan, şovenizmin ortadan kalkması olanaksızdır. Başka bir deyimle, şovenizme karşı olmak ve ona karşı savaş-mak, burjuvazi ve kapitalizme karşı savaş-mak demektir. Bu bakımdan EMEĞİN BİR-LİĞİ bu «anti-şovenist» ilkeyi en ufak bir itiraz getirmeden kabul etmiştir. Kabul etmiştir çünkü, şovenizme karşı savaşmak, E. BİRLİĞİNİN kuram olarak tespit ettiği burjuvaziye karşı savaşmak demektir. Bu-nun için EMEĞİN BİRLİĞİ terimlerden hiç rahatsız olmaksızın kuram olarak oluştur-duğu ilkelerden şaşmaksızın örgütlenmesine devam etmiştir ve etmektedir. Ama KURTU-LUŞ, bir kuramsızlık içinde bocaladığı için, nasıki milli meseledeki laf ebeliğini geçip, sıra örgütlenmeye geldiğinde «şöyle de olur, böylede olur» diyerek kuramsızlık içinde bocalıyorsa, faşizme karşı mücadelenin ör-gütlenmesine gelince de aynı şekilde bir bo-calama içine girmektedir. Ve ne yapacağını bilmez hale gelip, bir takım kelimelere sarı-larak onlarla kendisini kurtarmaya çalış-maktadır. Aynen bunun gibi daha öncede belirttiğimiz şekilde MDD'den kaynaklanan TKP'nin UDD kavramına dayanarak faşizme karşı mücadele için getirmiş olduğu UDC çağrısı, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısına uygun olmayan bir kuramdan kay-naklandığı için falso yapıp bir tek taraftar dahi bulamayarak fiyasko ile sonuçlanmış-tır. Bu kuramın anti-faşist mücadelede de örgütlü bir güç yaratamayacağını ve buna uymayacağını en iyi şekilde bilen TEP za-ten böylesi bir girişimde hiç bulunmamıştır. Çünkü bu kurama göre; TEP'in deyimiyle, «faşizm bir güç ve bir karşı-devrim gücü değildir.»

İşte Türkiye'de laf yapma aşaması bitip te iş yapma aşamasına girilince, kuramsız hareketler böylesine bir çöküntü içersine gi-

rerek, kendileriyle birlikte fraksiyonculuğu da yavaş yavaş tarihin çöplüğüne doğru gö-türmektedir.

Bütün bu nedenlerden dolayı, mevcut durumda, kuramlar örgütlenmeler somutlaş-tığı gibi, artık birlik üzerinde tartışmalar da somut olmak zorundadır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, bu gün faşizme karşı yapılan güçbirlikleri, artık si-yasetler düzeyinde de güçbirliğine doğru bir gelişme seyri izlemektedir. Bunun için, sa-dece anti-faşist güçbirliği değil, artık siyasi birliğin oluşturulması aşamasına da gelmiş-tir. Yani, bu anti-faşist güçbirliğiyle birlikte bir proletarya partisi ve onun programı üze-rinde somut ve yapıcı tartışmaların bir zo-runluluk haline geldiği inancındayız. Bu-nun için, daha önce de belirttiğimiz gibi, MDD, UDD, ve sosyalist devrimi savunanlar, birer programla ortaya çıkmış ve bu prog-ramlar üzerinde tartışmanın olanaklarını yaratmışlardır. Fakat, bu güne kadar eksik kalan şey, pratikte o doğrultuda bir takım çalışmalar yapıldığı ve bir takım olumlu adımlar atıldığı halde, anti-faşist, anti-em-peryalist ve anti-kapitalist demokratik halk devrimini amaçlayan bir işçi sınıfı partisi programının bu güne kadar yapılmamış ve bu konuda somut bir tartışmaya girilmiş-miş olmasıdır.

Faşizme, emperyalizme ve tekelci kapi-talizme karşı mücadele, ideolojik olarak epeyce tartışılmış ve artık bu konuda bir kuram oluşmuştur. Bu kuram, faşizme, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadelenin hemen hemen bütün yönleri-ni araştırdığı gibi; Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasi yapısı; mevcut dünya kon-jonktürü, milli mesele vb. sorunlarını da kendi bünyesinde açıklığa kavuşturmuş; ke-sin sonuçlara bağlamış; bu uğurdaki örgüt-lenmeleri ve örgütlenme önerileriyle bir bü-tün haline gelmiştir. Tek cümleyle ifade edecek olursak bütün bu konularda, kuram-la örgütlenme, sıkılmış bir yumruk haline gelmiştir. Türkiye devrimci hareketinin bu-güne kadarki ortamı, bu konuda bir prog-ramın çıkmasını belli ölçüde geciktirmiştir. Ve bu da Türkiye devrimci hareketi için en büyük bir eksikliklerdir. Bu eksiklik en kısa zamanda tamamlanmalı ve bir program ya-zılı metin şeklinde hazırlanıp, ortaya kona-rak, bu program üzerinde somut tartışmalar yapılmalıdır. Bu yapılmaksızın, ve böylesi bir program ortaya çıkarılmaksızın hiç kuş-ku yokki, ne anti-faşist güçbirliği ve ne anti-faşist halk cephesinin önemi kavranabilir, ve ne de böylesi güçbirlikleri oluşturulup, uzun bir müddet devam ettirilir. Bunların hiç birisi yapılamayacağı gibi, fraksiyoncu-luğun önü de alınmaz. Belirtmiş olduğumuz ve belirtmediğimiz nedenlerden dola-yı, mevcut durumda, proletarya partisinin programının kısa zamanda oluşturulup, bir kuram etrafında üzerinde somut tartışma-lar yapılarak, yani anti-faşist, anti-emperya-list ve anti-kapitalist demokratik halk dev-riminin programı çıkartılıp, birlik üzerinde-ki tartışmalar daha da derinleştirilerek, so-mutlaştırılmalıdır. Ancak o zaman Türkiye devrimci hareketinin birliği sağlanması yo-lunda önemli ve kalıcı bir adım atılmış, anti-faşist güçbirliği ve anti-faşist mücadele bir anlam kazanmış olur.

**ECEVİT'İN KÜÇÜK KURULTAY
KONUŞMASI VE PROLETARYANIN
BAĞIMSIZ SINIF SİYASETİ**

(Baştarafı 13. sayfada)

leşebileceği kuramıdır. Böyle olmakla birlikte bu gün siyasetler düzeyinde oluşturulmak iste-nen birliklerin temsilcisi siyasi güçler ayrı ayrı kuramları, savunmakta ve hatta çoğu bir ku-ramsızlık bunalımı içine girmektedirler. Bunun için, kuramla anti-faşist güçbirliği ve anti-fa-şist halk cephesi örgütlenmesinin çeliştiği bazı siyasetler bu birliğin oluşturulmasında büyük bocalamalar içersine girer ve bazı şaşkınlıklar gösterirler. Bunun giderilmesi için, bir yandan siyasetler düzeyinde antifaşist güçbirliği olu-şturulmaya çalışılırken, bir yandan da siyasetle-rin daha doğrusu, kuramların kendi arasında bir mücadeleye girmeleri gerekir ve hatta bu bir zorunlulukturda.

Bu güne kadar savunmuş olduğu kuramı; anti-faşist güçbirliği ve anti-faşist halk cephesi örgütlenmesiyle çelişen siyasetler, kuramla ör-gütlenmenin çelişmesinde veya kuramsızlığın vermiş olduğu bocalamadan kurtulabilmeleri ve bir istikrar gösterebilmeleri için bir yandan bir-likler için mücadele edilip, taktik alanda bazı ta-vizler verilirken, siyasetler düzeyinde ideolojik mücadelede hızından hiç bir şey eksiltmeksizin devam ettirilmelidir. Bu mücadele iki ayrı pers-pektifte yürütülmelidir. Birincisi: anti-faşist güçbirliğini gerçekleştirmeye çalışan siyasetle-rin kendi aralarındaki ideolojik ve kuramsal mü-cadeleleri, ikincisi; oluşturulmaya çalışılan bu birlikler vasıtasıyla, CHP'ye ve onun gibi burju-va partilerine, burjuva siyasetlerine karşı sos-yalistlerin ortak siyaseti tesbit edilip, bütün sos-yalist güçler tarafından bu siyasetin CHP ve di-ğer burjuva partilerinin bilinçsiz tabanları ara-sında yaygınlaştırılmalı ve derinleştirilmelidir. Tek kelimeyle söyleyecek olursak: sosyalist si-yaset, burjuva siyasetinin karşısına bir kaya gi-bi çıkartılmalıdır.

emeğin birliql yayınları

**Uluslararası Alanda
Yeni Çelişkiler Mücadeleler
ve
Proletarya Enternasyonalizmi
ÇIKIYOR**

Yazışma ad. P.K. 192, Beyazıt/İst.

emeğin birliql yayınları

**Sosyal Demokrasi
ve
Türkiye İşçi Sınıfının
Yeni Bir Yol Ayrımı**

FIATI 10 TL.

Yazışma ad. P.K. 192, Beyazıt/İst.

DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİ ÇALIŞMALARI YENİ BİR SAHFADA

Vatan Partisi, Kurtuluş, Kitle, Devrimci Derleniş, Rızgari ve Emeğin Birliği'nin katıldıkları ve demokrasi mücadelesinde ilkeli ve kalıcı bir güçbirliğinin oluşturulabilmesini amaçlayan çalışmalar, Ekim ayında yeni bir safhaya ulaştı. Eylül ayı sonunda yapılan toplantıda, böylesi bir güçbirliğinin daha somut ve açık bir zemin üzerinde tartışılması inancına varılarak, her siyasetin, güçbirliğinin temelini oluşturacak bir program üzerine somut önerilerini getirmesi, bu amaçla 25 Ekim günü bir toplantı yapılarak, bu program önerilerinin tartışılması kararlaştırıldı.

Böylece, güçbirliği sorununun tartışılması somut bir program düzeyine gelmiş oluyordu. Bütün siyasetler, bu toplantıdan önce kendi program önerilerini diğerlerine ulaştırdılar. Ancak, 25 Ekim toplantısı yapıldığında, program önerileri ve güçbirliğinin izleyeceği genel siyaset üzerine tartışmalara girmek mümkün olmadı. Çünkü, iki gün süren toplantı sırasında, Kurtuluş, Devrimci Derleniş, Rızgari ve Kitle çeşitli görüşler ve mazaretler ileri sürerek, böyle bir güçbirliğinin oluşturulması çalışmalarından çekildiklerini ileri sürdüler.

Vatan Partisi ve Emeğin Birliği ise, faşizme ve her türlü gerici baskıya karşı demokrasi mücadelesinde bu güç birliğini oluşturmak ve daha geniş çevrelere yaymak uğruna çalışmalarına devam edeceklerini açıkladılar.

Biz burada, Emeğin Birliği'nin, söz konusu toplantıya sunduğu program önerilerini yayınlayacağız. Gerek çeşitli grupların bu güçbirliği çalışmalarından çekilmeleri, gerekse bundan sonraki gelişmeler üzerine görüş ve önerilerimizi bundan sonraki yazılarımızda belirticeğiz.

TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE İLKELİ VE KALICI BİR GÜÇ-BİRLİĞİ İÇİN EM EĞİN BİRLİĞİ'NİN PROGRAM ÖNERİLERİ

I. GEREKÇE:

Türkiye'de, ekonomik ,sosyal ve siyasi planda gelişen olaylar, işçi sınıfının, küçük mülk sahibi yığınların ve tüm diğer emekçi tabakaların, ekonomik, sosyal ve siyasi hak ve taleplerini koruma ve geliştirme uğruna bir mücadelenin zorunluluğunu gün be gün daha açıkça ortaya çıkarmaktadır. Aynı şekilde, böyle bir demokratik mücadelede, emekçi, çalışan sınıfların çıkarlarını ve taleplerini savunan tüm güçlerin (yani, sosyalistlerin, ilericilerin ve demokratik güçlerin) mücadele içerisinde güçlerini biraraya getirmeleri, bir güç birliği oluşturmaları kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir. Böyle bir güç birliğinin sağlanarak geliştirileceği bu demokrasi mücadelesinin mecburiyeti, Türkiye'de hangi ekonomik ve siyasi yapıdan kaynaklanmaktadır?

Türkiye, emperyalist - kapitalist sistem içerisinde, yarı-bağımlı bir ülkedir. Ülkede, işbirlikçi tekelciliğin hakimiyeti ve denetimi altında kapitalist bir ekonomik yapı gerçekleşmiştir. Bu ekonomik yapı kaçınılmaz olarak siyasi ve sosyal planda da, kendi hakimiyetini sağlamış, işbirlikçi tekelci burjuvazi diğer sömürücü ve gerici güçleri de bu yapıya bağımlı kılarak, ekonomik ve siyasi hakimiyetini gerçekleştirmiştir. Bugün, emperyalist sermaye ile içiçe geçmiş olan, tekelci kapitalizm kendine bağladığı diğer sömürücü sınıflarla birlikte, işçi ve çalışan sınıfların üzerinde azgın sömürü ve baskı ağı oluşturmuştur. Bu baskı ve sömürü düzeni içinde, emekçi yığınların ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelerini, hak ve kazanımlarını engelleyen, kısıtlayan ve

yok etmeye çalışan, esas güç, her türlü gericiliği ve sömürüyü kendine tabi kılmış olan, tekelci kapitalizmdir.

Çağımızda tekelci kapitalizm, demokrasinin en büyük ve birinci düşmanıdır. İşçi ve emekçi sınıfların, ezilen halkların, ekonomik, demokratik, siyasi hak ve taleplerinin gerçekleşmesinin önüne geçerek, onları kendi sömürü ağı içinde tutabilmek için, demokrasiyi inkâr eder ve siyasi gericiliğini her alanda hakim kılmaya çalışır. Faşizm, tekelci sermayenin demokrasiye karşı bu saldırısının, en gerici, en şoven, en azgın ve bağnaz tezahüründen başka bir şey değildir.

Dolayısıyla, Türkiye'nin bugünkü ekonomik ve siyasi şartlarında, sözünü ettiğimiz demokrasi mücadelesinin, karşısındaki esas düşman, bu işbirlikçi tekelci kapitalizm ve onun yol açtığı faşizm ve her türlü gericiliktir. Yani, günümüzde demokrasi mücadelesi, esas olarak feodalizme, ya da başka bir kapitalizm öncesi güce karşı değil, fakat tekelci kapitalizme ve onun ekonomik, siyasi egemenliğine karşıdır.

O halde, tüm çalışan sınıfların çıkarına olan bu demokrasi mücadelesinin, burjuva sınırlar içerisinde çözüme ulaşması, mevcut tekelci kapitalist ekonomik ve siyasi yapıya karşı mücadele içine girmeden, zafere erişmesi mümkün değildir. Yani, daha bugünden ekonomik ,sosyal ve siyasi talepler uğruna yürütülmesi gereken bu demokrasi mücadelesi, «özgürlük, eşitlik, kardeşlik, ulusal bağımsızlık, toprak, vb.» gibi burjuva-demokratik hedeflere değil, fakat, mevcut burjuva düzeni ortadan kaldıracak olan tüm emekçi halkın demokrasisi hedefine yönelmelidir.

Böyle bir demokrasi hiç bir burjuva iktidar veya düzen sınırları içinde gerçekleşemez. Dolayısıyla bu mücadele, ileride oluşturulması zorunlu olan bir halk cephesi ittifakı içinde, işçi sınıfının önderliğinde tüm emekçi tabakaların, siyasi iktidarı burjuvaziden ele geçirmeleriyle sonuçlanmak zorundadır. Bu gerçek, böyle bir demokrasi mücadelesinde, mevcut burjuva düzenin devamından, mevcut burjuva iktidarın varlığından yana olan hiç bir sosyal ve siyasi gücün yer alamayacağını gösterir.

Bu demokrasi mücadelesi, sadece siyasal alanda değil, fakat çalışan yığınların, günlük hayatları boyunca kavga verdikleri bütün alanlarda sürdürülmelidir. Bu demokrasi mücadelesi, emperyalist egemenliğin yol açtığı bağımlılık ilişkilerine karşı mücadele alanında; tekelci kapitalist ve diğer tüm sömürücü güçlerin siyasi baskılarına ve faşizme karşı mücadele alanında, çalışan sınıfların ekonomik, sosyal hak ve talepleri alanında, burjuva iktidarın ırkçı, şoven ve faşist baskı altında tuttuğu ezilen ulusların ve azınlıkların, kendi kaderlerini serbestçe tayin etme ve tüm demokratik hakları uğruna mücadele alanında, bir bütün olarak sürdürülmesi gerekir. Bu bütünü parçalara ayırarak, birisi için mücadele, diğeri için suskunluk söz konusu olmaz.

Bu görüşlerden hareketle, Emeğin Birliği, tüm sosyalist, ilerici ve demokratik güçleri demokrasi mücadelesinde, ilkeli ve kalıcı güçbirliğine temel teşkil edecek, bir programın, genel ve ana hatları olarak, aşağıdaki noktaları önerir. Böyle bir programın ana hatları etrafında ,onunla temelde uyum sağlayacak olan her türlü öneriyi kabul edeceğini belirtir.

1. Emperyalizmin bağımlılık ilişkilerine ve uluslararası gericiliğe karşı mücadele alanında:

a) Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığını sağlayan ve devam ettiren, ikili ya da çok yönlü iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel anlaşmaların tümünün feshedilmesi; bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılması.

b) Emperyalist tekellerin tüm yatırım, hisse ve sermaye varlığının devletleştirilmesi.

c) Emperyalizmin, uluslararası faşizmin ve tüm gericiliğin dünya işçi ve emekçi halklarına karşı yürüttüğü saldırılar karşısında, başta SSCB olmak üzere tüm diğer sosyalist ülkelerle, barıştan, demokrasiden ve sosyalizmden yana olan bütün ülkeler ve güçlerle sağlam bir dayanışma içinde mücadele etmek. Emperyalizmin baş yardımcısı Çin gericiliğine ve bütün Maoçu güçlere karşı kesin tavır almak, mücadele etmek.

2. Faşizme ve her türlü gericiliğe karşı mücadele alanında:

a) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin temelini teşkil eden insan hak ve özgürlüklerini, kısıtlayan, yok eden, kullanılmaz hale getiren tüm faşist gerici anti-demokratik yasaların ve işleyişin kaldırılması (141 - 142-146 vb.)

b) CIA'nın, onun kontrolündeki MİT ve benzeri tüm resmi ve gayri resmi provokasyon örgütlerini devlet içinden temizlenmesi. Bütün faşist ve anti-demokratik devlet kurumlarının kapatılması. Toplumsal yapıda ur haline gelen MHP, ÜGD vb. tüm faşist parti ve örgütlerin kapatılması.

3. Şovenizme karşı mücadele alanında:

a) Başta Kürt ulusu olmak üzere bütün ezilen ulus ve azınlıkların kendi kaderlerini tayin hakkının gerçekleştirilmesi, bu uğurda mücadelede, ezilen ulus ve azınlıkların kendi dilleriyle konuşma, okuma, yazma basın yayın hakkından yararlanmasının sağlanması, tam hak eşitliğinin gerçekleştirilmesi.

b) Din, dil, ırk, mezhep vb. ayrılıklarının körüklenmesi şeklinde çağdışı tutumların yasaklanması.

4. Kapitalist sömürüye karşı mücadele alanında:

a) Emekçiler üzerinde sömürü ve baskının, yoksulluğun, hayat pahalılığının ve işsizliğin esas sebebi olan tekelci, holdingci bütün özel sektör kuruluşlarının devletleştirilmesi.

b) Bütün çalışanların toplu sözleşme, grev, genel grevde dahil, sendikalaşma hakkının sınırsız kabulü. Lokavt ve gerici iş kanunlarının kaldırılması. Üretimin her alanında referandum hakkının yasallaşması.

c) Kadın, erkek işçilerin tarımda, sanayide sosyal güvenliğini, işgüvenliğini tehdit eden, sınırlayan tüm yasaların kaldırılması; 8 saatlik iş gününün her alanda uygulanması.

d) Küçük ve orta üretici köylünün küçük esnafın, zanaatkarın üzerinde kurulmuş olan tekelci, devletçi fiat mekanizmasının ve taban fiat politikasının kırılması. Tüm tekelci ve sömürücü baskılara karşı, küçük üretici yığınların ekonomik, demokratik, siyasi örgütlenmesinin ve mücadelesinin desteklenmesi.

e) Kadınların erkekle her alanda eşit düzeyde geliştirilmesi için yasalardaki tüm anti-demokratik engellerin kaldırılması; emekçi kadınların erkeklerle eşit işe göre eşit ücret almasının tam olarak sağlanması.

f) Öğrenci ve emekçi gençliğin örgütlenmesine yapılan tüm kanuni hüküm ve müdahalelerin kaldırılması.

**emeğin
birliği**

emeğin birliği onbeş günlük siyasi gazetesinin aylık teorik ücretli ekidir. Sahibi: Hüseyin Dinçer — Yazışları Md. H. Ali Özer — Yönetim yeri: Çemberlitaş Evkaf Sok. No. 2/12, İstanbul — Yazışma ad. P.K. 192 Beyazıt-İst. — Dizgi: Evren Mat. — Baskı: Doğan Basımevi, SBT. 6.11.1978